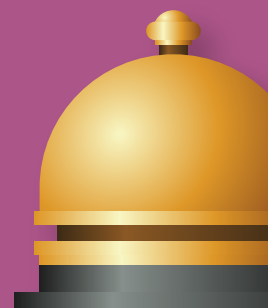
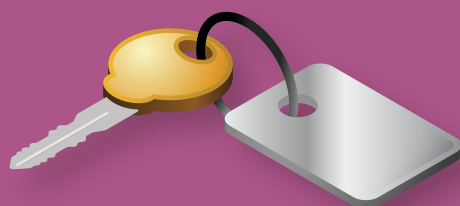

START UP

โรงแรมและ
โฮสเทล

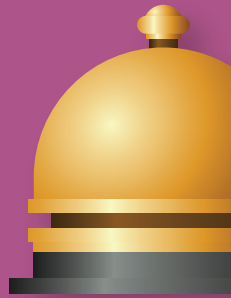

ทีมงานแม็คเอ็ดดูเคชั่น

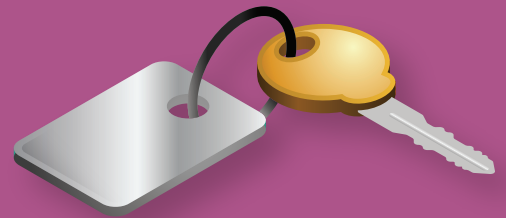
300.-

START UP

ໂຮງແຮມ
ແລະໂຮງສາທາ

START UP

โรงแรมและโฮสเทล

จัดทำโดย

MACIMACEDUCATION

ผู้เขียน : ทีมงานแม็คเอดดูเคชั่น

สงวนสิทธิ์ : สิงหาคม 2567

ราคาจำหน่าย : 300 บาท

ISSN 885-870-072-490-8

www.MACeducation.com

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

คำนำ

“อยากทำ START UP แต่ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร
ลองไปค้นหาไอเดียในการประกอบธุรกิจกัน”

หนังสือ ชุด START UP เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้คนรุ่นใหม่ ๆ ที่ใฝ่ฝันอยากเป็นเจ้าของธุรกิจ เพราะนอกจากจะได้เป็นเจ้านายของตนเองแล้ว ยังมีอิสระทางความคิดสร้างสรรค์ มีกลยุทธ์ในการสร้างธุรกิจ มีความเป็นผู้นำ กล้าเสี่ยงและตัดสินใจในธุรกิจที่ตนเองสร้างเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง

START UP โรงแรมและโฮสเทล เป็นหนังสือที่นำเสนอเนื้อหาเรื่องธุรกิจโรงแรม โดยจะได้ศึกษา ตั้งแต่ความเป็นมา ความสำคัญ โครงสร้างการบริหารงาน ไปจนถึงการเลือกใช้ระบบการจัดการโรงแรม ให้เหมาะสม ต่อด้วยการนำเสนอเรื่องศิลปะการให้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่มีเนื้อหาอย่างละเอียดเกี่ยวกับหลักการบริการ เทคนิคและวิธีการบริการเพื่อความประทับใจ ไปจนถึงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้ผู้ที่ได้ศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจขนาดย่อมเพื่อเป็นไอเดียให้ผู้อ่านวางแผนสร้างธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด มีความมุ่งมั่นในการผลิตหนังสือชุดนี้เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการเพิ่มทักษะความรู้และลงมือปฏิบัติจนสามารถต่อยอดในการสร้างรายได้ให้กับตนเอง และมุ่งหวังว่าผู้อ่านจะสามารถเป็นผู้ประกอบการสร้างธุรกิจ START UP ที่ตนเองใฝ่ฝัน

ทีมงานแม็คเอ็ดดูเคชั่น

สารบัญ

1

ธุรกิจโรงแรม

1

ประวัติความเป็นมาของธุรกิจโรงแรม

2

ประเภทของธุรกิจโรงแรม

30

ลักษณะพิเศษของธุรกิจโรงแรม

54

การแบ่งระดับของโรงแรม

74

การดำเนินงานและโครงสร้างการบริหารงานโรงแรม

118

ระบบการจัดการโรงแรม

149

พนักงานโรงแรมและการปฏิบัติงาน

168

คำศัพท์เฉพาะสำหรับงานโรงแรม

189

2

ศิลปะการให้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

199

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริการ

200

คุณสมบัติและคุณลักษณะที่ดีของผู้ให้บริการ

223

การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้ให้บริการ

249

พฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

287

ศิลปะการให้บริการและการสร้างความพึงพอใจ

311

การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในงานบริการ

342

3

การดำเนินธุรกิจขนาดย่อม

359

การเริ่มต้นดำเนินธุรกิจขนาดย่อม

360

แหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจขนาดย่อม

368

การจัดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจขนาดย่อม

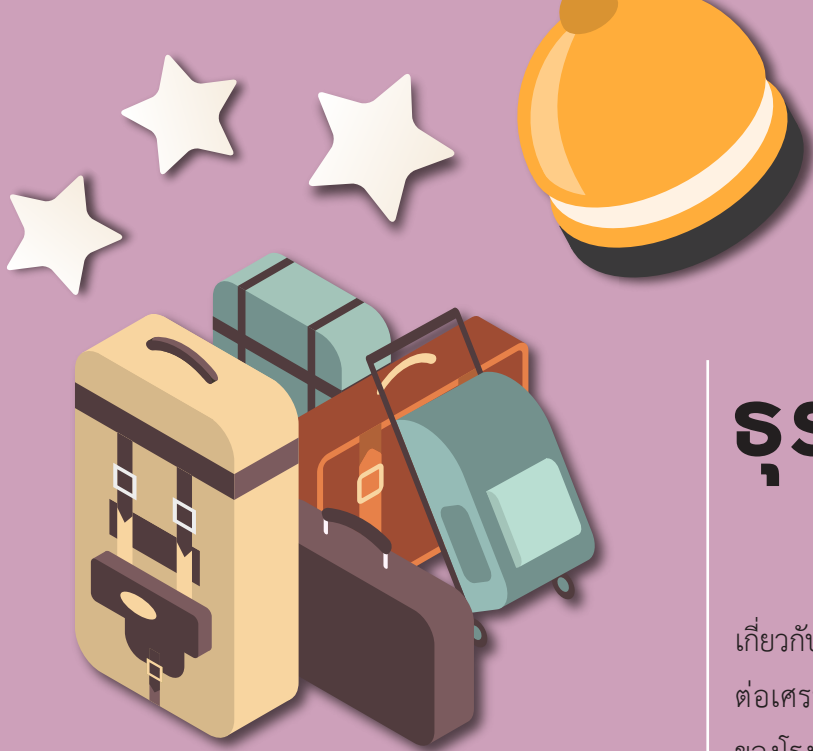
375

กฎหมายและองค์การที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจขนาดย่อม

392

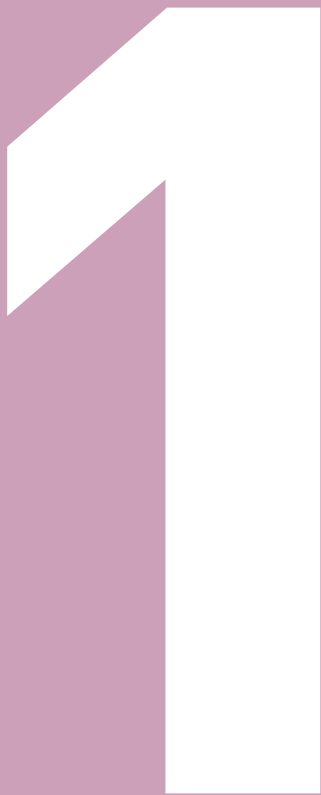
ทำเลที่ตั้งธุรกิจขนาดย่อม	414
การตลาดสำหรับธุรกิจขนาดย่อม	417

บรรณานุกรม	421
-------------------	------------

ธุรกิจโรงแรม

ในเรื่องธุรกิจโรงแรม ผู้เรียนจะได้ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญของธุรกิจโรงแรม ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประเภทของโรงแรม การแบ่งระดับของโรงแรม โครงสร้างการบริหารงาน การปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ การแบ่งสายงานในโรงแรม ลักษณะพิเศษของงานโรงแรม คำศัพท์เฉพาะสำหรับงานโรงแรม ระบบการจัดการโรงแรม (Property Management System หรือ PMS) วิธีการใช้ระบบการจัดการโรงแรม การเลือกใช้ระบบการจัดการโรงแรมให้เหมาะกับงาน

ประวัติความเป็นมาของธุรกิจโรงแรม

จากจุดกำเนิดแรกเริ่มของโรงแรมที่เป็นเพียงที่พักแรมสำหรับนักเดินทางตามความจำเป็น และการจัดที่พักในยุคแรกนั้น เพื่อความเอื้อเฟื้อแก่พระและผู้แสวงบุญในทางศาสนา ต่อมาเมื่อมีการเดินทางของมนุษย์เพื่อการค้าขายแลกเปลี่ยนมากขึ้น ที่พักจึงมีบทบาทสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เดินทางค้าขายระหว่างดินแดนหนึ่งไปยังอีกดินแดนหนึ่ง ซึ่งนับเป็นเวลากว่าพันปีที่โรงแรมได้มีวิวัฒนาการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใด ในปัจจุบันธุรกิจโรงแรมกลายเป็นธุรกิจโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของนานาประเทศทั่วโลก เพราะธุรกิจโรงแรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเดินทางของมนุษย์ และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

■ ความหมายของโรงแรม

โรงแรม (Hotel) มาจากภาษาฝรั่งเศส มีความหมายว่า “คฤหาสน์ หรืออาคารขนาดใหญ่” คำว่า “Hotel” เริ่มใช้ในราวปลายศตวรรษที่ 18 ในยุคแรกใช้คำว่า Hôtel และภายหลังนิยมเขียนแบบอังกฤษเป็น Hotel ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

Bhatia ให้ความหมาย “โรงแรม” คือ สถานที่ประกอบการที่ผู้ให้บริการต้องจัดให้มีบริการด้านอาหาร เครื่องดื่ม และที่พักไว้บริการแก่นักเดินทางที่ต้องจ่ายค่าบริการ หรือโรงแรม คือ สถานที่ซึ่งจัดบริการด้านที่พักอาศัย และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ักเดินทาง (Bhatia, 1983 : 240)

โรงแรม หมายถึง สถานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบการเชิงการค้าที่นักธุรกิจดำเนินการเพื่อให้บริการผู้เดินทางในเรื่องของที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยและการเดินทาง หรือสถานที่ที่เป็นอาคารที่มีห้องนอนหลายห้องติดต่อกันเรียงรายกันในอาคารหนึ่งหลังหรือหลายหลัง ซึ่งมีบริการต่าง ๆ เพื่อความสะดวกของผู้ที่มาพัก เรียกว่า “แขก (Guest)” (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ออนไลน์)

โรงแรม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้ให้ความหมายไว้ว่า “โรงแรม” หมายความว่า สถานที่ที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใด โดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ ไม่รวมสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา และโดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกันและสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไป หรือสถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

โรงแรม หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งเพื่อหารายได้จากผู้เข้าพัก โดยมีการขายอาหารและเครื่องดื่มตามความต้องการของผู้เข้าพัก ซึ่งรายได้หลัก ได้แก่ ค่าเช่าห้องพัก การขายอาหารและเครื่องดื่ม และมีรายได้จากการบริการอื่นๆ เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าซักรีด ค่าบริการรถรับส่ง เป็นธุรกิจบริการที่นับเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมแห่งไมตรีจิต (Hospitality Industry) และเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยตรง (www.tsl.tsu.ac.th, ออนไลน์ : 2557)

โดยสรุปแล้ว โรงแรม (Hotel) หมายถึง สถานที่ที่ให้บริการด้านที่พักแรมแก่ผู้เดินทาง โดยมีค่าตอบแทนจากการให้บริการนั้น ซึ่งจะมีบริการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและการพักแรมรวมอยู่ด้วย เช่น การให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม การให้บริการรถรับส่ง การบริการด้านการติดต่อธุรกิจ การซักรีด ฯลฯ ทั้งนี้โรงแรมเป็นสถานที่ที่ต้องรองรับการพักอาศัยของนักเดินทาง ในอดีตลูกค้าจะเป็นบุคคลในสังคมชั้นสูง มีความร่ำรวย หรือพ่อค้า ทำให้โรงแรมต้องมีการจัดตกแต่งให้ออกมาสวยงามและดูหรูหรา มีระดับ เป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย และการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านอื่น ๆ เพื่อให้บริการแก่ผู้ที่มาเข้าพักได้เกิดความสะดวกสบาย เช่น การบริการรถรับส่ง การบริการปลูก การบริการซักรีด การบริการเพื่อความบันเทิง ดนตรี ผับ การบริการด้านประชุม หรือแม้แต่เรื่องส่วนตัวของผู้เข้าพัก เช่น การเก็บรักษาสิ่งของมีค่าให้กับลูกค้า หรือการบริการด้านธุรกิจ ฯลฯ ผู้ที่เข้าพักอาศัยและเป็นลูกค้าของโรงแรม เรียกว่า แขก (Guest)

(ที่มา : <https://www.edtguide.com>)

(ที่มา : <https://adrianioanlupu.blogspot.com>)

โรงแรมในเมืองขนาดใหญ่

■ ความสำคัญของธุรกิจโรงแรมต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ธุรกิจโรงแรมมีความเจริญเติบโตควบคู่มาพร้อม ๆ กับความเจริญของการคมนาคมและการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นส่วนช่วยสนับสนุนซึ่งกันและกัน นั่นหมายถึงเมื่อนักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เพราะความสะดวกและรวดเร็วในการเดินทางจึงมีผลทำให้ความต้องการด้านที่พักสูงตามไปด้วย และเมื่อนักท่องเที่ยวมีความแตกต่างหลากหลายหรือมีความต้องการบริการที่พักในหลากหลายรูปแบบมากเท่าไร ก็จะทำให้โรงแรมมีรูปแบบและการบริการที่มีความหลากหลายขึ้นเช่นเดียวกัน เพราะโรงแรมมุ่งที่จะตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจและประทับใจมากที่สุด โรงแรมจึงมีการพัฒนาทั้งรูปแบบ ลักษณะ ที่ตั้ง และการบริการที่แตกต่างหลากหลายออกไป จึงมีโรงแรมใหม่ ๆ เกิดขึ้น ด้วยภาพลักษณ์ที่สวยงามและประทับใจ มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์

พัฒนาการของโรงแรมในยุคแรกทีมนับว่าเป็นโรงแรมอย่างแท้จริง นับตั้งแต่ราวคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 จนถึงปัจจุบัน โรงแรมมีความเจริญเติบโตมากขึ้น เป็นสถานที่ที่สามารถก่อให้เกิดงานและอาชีพให้กับผู้คนทั่วไป

เป็นอย่างมาก กลายเป็นธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีการระดมเงินทุนเป็นจำนวนมาก ใช้การลงทุนสูงเพื่อสร้างโรงแรมที่มีขนาดใหญ่ มีห้องพักจำนวนมากที่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว นักเดินทาง นักธุรกิจ หรือบุคคลต่าง ๆ ซึ่งเห็นได้จากโรงแรมบางแห่งมีห้องพักมากกว่าห้าร้อยห้อง นอกจากนี้ การดำเนินงานของโรงแรมยังมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างครบครัน เพื่อดึงดูดลูกค้าให้มาใช้บริการ ดังนั้นในการบริหารงานโรงแรมจึงจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ นั่นคือผู้บริหารทุกระดับต้องมีความเข้าใจในลักษณะเฉพาะของงานบริการและสามารถบริหารจัดการมีการจัดระบบงานที่ดีและทันสมัย เพื่อให้ทันต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา พนักงานโรงแรมต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะในการให้บริการ เพราะไม่เพียงแต่จะดึงดูดลูกค้าให้มาใช้บริการเท่านั้น ธุรกิจโรงแรมยังต้องประสบกับปัญหาของการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมด้วยกัน และเพื่อให้สามารถดำเนินการตามเป้าหมายและประสบความสำเร็จ ธุรกิจโรงแรมจึงต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ทั้งในด้านการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี การประชาสัมพันธ์ การตลาด และการส่งเสริมการขาย เป็นต้น ทั้งนี้สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้เกิดระบบการหมุนเวียนทั้งทางด้านทรัพยากร บุคลากร สินค้าและวัตถุดิบต่าง ๆ ส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ มีการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับการดำเนินการดังกล่าวของธุรกิจโรงแรมเป็นลูกโซ่อย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงแรมหลาย ๆ ด้านดังกล่าว ทำให้โรงแรมในปัจจุบันกลายเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับธุรกิจต่าง ๆ มากมาย สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจได้อย่างเป็นที่น่าพอใจ จึงมีนักธุรกิจจำนวนมากนิยมลงทุนทำธุรกิจโรงแรมมากขึ้น นับว่าธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจแขนงหนึ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ พอที่จะสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

● ความสำคัญของธุรกิจโรงแรมที่มีต่อเศรษฐกิจ

จากการที่ธุรกิจโรงแรมต้องทำหน้าที่จัดหาหรือบริการให้กับลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวในลักษณะที่หลากหลาย ทั้งการจัดที่พัก การอำนวยความสะดวกในการรับประทานอาหาร การให้บริการรถรับส่ง การบริการซักรีดดูแลเสื้อผ้าให้กับลูกค้า หรือแม้แต่การบริการด้านความบันเทิง เป็นต้น การดำเนินงานดังกล่าวย่อมใช้บุคลากรเป็นจำนวนมาก ในโรงแรมหลายแห่งใช้บุคลากรเป็นร้อยคนขึ้นไป หรือบางแห่งอาจมีพนักงานเป็นจำนวนหลักพัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดและลักษณะของการบริหารจัดการของโรงแรมแต่ละแห่งที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งก่อให้เกิดผลดีทางด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

1. **ก่อให้เกิดอาชีพและการจ้างงาน** สามารถสร้างงานให้กับชุมชนและท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีงานทำและลดภาวะการว่างงาน

2. **ประชาชนมีรายได้** ทำให้เกิดความคล่องตัวในการใช้จ่ายใช้สอยของประชาชน อีกทั้งผลตอบแทนของงานโรงแรมยังช่วยให้พนักงานมีรายได้เพื่อการดำรงชีพในสังคม

3. **เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ** โดยมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและวัตถุดิบเพื่อนำมาใช้ในการกิจการของโรงแรม เช่น อาหารหรือเครื่องดื่มที่ทางโรงแรมมีให้บริการแก่ลูกค้า ทั้งนี้โรงแรมต้องมีการจัดหาสินค้าจากพ่อค้าหรือตัวแทน นายหน้า (Supplier) ในการจัดหาสินค้าต่าง ๆ มานำเสนอ หรือพ่อค้าคนกลางไปจัดซื้อจากอีกต่อหนึ่งจากผู้ผลิตสินค้า แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการหมุนเวียนการซื้อขายสินค้าถึง 3-4 ชั้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการซื้อขายต่อเนื่องเป็นห่วงโซ่ เกิดสภาพคล่องภายในประเทศ

4. เกิดการลงทุนจากต่างชาติ การลงทุนเป็นการระดมเม็ดเงินที่ทำให้เกิดรายได้ภายในประเทศมากมายหลายประการ ประการแรกคือ สามารถทำให้ประเทศมีรายได้จากการจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ ประการที่สองคือ การจ้างคนเพื่อทำงาน และประการที่สามคือ ทำให้ประเทศมีเงินและรายได้ในรูปแบบของภาษี รัฐบาลจะมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีจากโรงแรมทั้งในประเภทภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น และการลงทุนจากต่างชาติยังเป็นดัชนีชี้วัดค่าความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจให้กับประเทศได้เป็นอย่างดี ทำให้ต่างชาติเกิดความมั่นใจที่จะมาลงทุนภายในประเทศ

(ที่มา : <http://tavatli.ir/wp-content/uploads>)

(ที่มา : จารุวรรณ กะวิเศษ)

โรงแรมมีความต้องการแรงงานในอัตราสูง

● ความสำคัญของธุรกิจโรงแรมที่มีต่อสังคม

ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยบุคลากรในการดำเนินการเป็นจำนวนมาก เพราะงานของโรงแรมแบ่งออกเป็นหลายฝ่าย หลายแผนก เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ เพราะโรงแรมไม่ได้ให้บริการเฉพาะห้องพักเพียงอย่างเดียว แต่ให้บริการด้านอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ การให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม การให้บริการด้านการจัดประชุม สัมมนา การจัดงานเลี้ยง การออกก่าลังกาย การซักรีด การให้บริการทางด้านดำเนินงานทางธุรกิจ (Business Center) การบริการเช่ารถ และติดต่อการจัดนำเที่ยว เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านสังคม ดังนี้

1. ทำให้ประชาชนมีงานทำ เมื่อประชาชนมีรายได้ก็จะทำให้เกิดความมั่นคงทางครอบครัวและสังคม ครอบครัวมีความอบอุ่น

2. มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เพราะมีการติดต่อกับลูกค้าชาวต่างชาติ ทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวต่างชาติต่าง ๆ เช่น ลักษณะนิสัย พฤติกรรมความต้องการ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดี และเกิดอหิชาติยไมตรีที่ดี ที่เรียกว่า ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจแห่งไมตรีจิต

3. มีความเจริญทางสังคม เพราะผู้ที่มาพักหรือใช้บริการที่พักไม่ได้มีแต่เฉพาะนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่มีกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย ทั้งนักธุรกิจ นักลงทุน นักวิชาการ ทหาร นักแสดง นักการเมืองและบุคคลทั่วไป กลุ่มบุคคลเหล่านี้ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้สังคมได้รับความรู้ใหม่ ๆ และอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ

4. มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี เพราะโรงแรมต้องใช้ระบบที่ทันสมัยในการดำเนินการและให้ทันต่อความต้องการของลูกค้า ดังนั้นเทคโนโลยีที่ดีและทันสมัยจะถูกนำมาใช้เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าให้ได้รับความสะดวกและความพอใจ เช่น การนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการติดต่อทางธุรกิจของโรงแรมจะทำให้เกิดความสะดวกเร็วและทันสมัยในการให้บริการแก่ลูกค้า หรือการนำระบบการประชุมทางไกลเข้ามาใช้ ทำให้ประเทศสามารถรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และพัฒนาได้เร็วขึ้น

5. ประชาชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลพวงมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ประชาชนจึงได้รับผลของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของโรงแรมด้วยเช่นเดียวกัน การนำวัตถุดิบสินค้าและความเจริญจากต่างประเทศเข้ามาใช้ส่งผลให้ประชาชนในประเทศได้ใช้สินค้าหรือวัตถุดิบที่มีคุณภาพรวมทั้งวิธีการบริหารจัดการที่ดี

● ความสำคัญของธุรกิจโรงแรมที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ต้องการนำเสนอภาพลักษณ์ที่โดดเด่น มีการตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม หรรษาอยู่ในทำเลที่ดี หรือบางแห่งมีที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่สวยงามและดึงดูดใจนักท่องเที่ยว โรงแรมจึงนิยมเสาะแสวงหาตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถสร้างแรงดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวและความได้เปรียบในเชิงของการแข่งขัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- 1. มีการพัฒนาพื้นที่ในบริเวณของโรงแรม** ทำให้บริเวณโดยรอบได้รับการปรับปรุงให้สวยงามเป็นระเบียบ
- 2. มีการสร้างความโดดเด่นและความน่าสนใจของพื้นที่ที่ตั้งของโรงแรม** ทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้หรืออยู่ในท้องถิ่นนั้นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของลูกค้าและนักท่องเที่ยว
- 3. มีการส่งเสริมระบบการดูแลสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศใกล้เคียง** ด้วยการใช้ระบบการบำบัดน้ำเสียหรือระบบการหมุนเวียนการใช้น้ำหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เป็นการลดสถานะการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงได้

(ที่มา : จารุวรรณ กะวิเศษ)

สภาพแวดล้อมของโรงแรมที่จัดตกแต่งให้สวยงามและน่าประทับใจ

■ ผลกระทบของธุรกิจโรงแรมต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ธุรกิจโรงแรมสามารถสร้างผลประโยชน์อันมหาศาลให้แก่ประชาชนท้องถิ่นและประเทศแต่รูปแบบของการดำเนินงานโรงแรมก็ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงควรศึกษาและทำความเข้าใจถึงสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งในทางบวกและทางลบ เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนการดำเนินงานซึ่งอาจลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้บรรเทาเบาบางลง หรือหากหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ควรให้เกิดผลเสียน้อยที่สุด ที่สำคัญคือการสร้างความตระหนักให้กับผู้ปฏิบัติงานในทุกฝ่ายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับที่พึงปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและลดปัจจัยเสี่ยงที่จะทำให้เกิดผลกระทบดังกล่าว ดังนี้

● ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

จากลักษณะการดำเนินงานของโรงแรมโดยทั่วไปที่มีรูปแบบตกแต่งรูปแบบเฉพาะตนเน้นความเป็นเอกลักษณ์ เช่น โรงแรมระดับห้าดาวเน้นความสวยงามหรูหราบรรยากาศดี แบบรีสอร์ทเน้นการออกแบบตกแต่งที่กลมกลืนกับธรรมชาติ โรงแรมในเมืองเน้นรูปแบบสไตล์ที่ทันสมัย เป็นต้น โรงแรมจึงต้องจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกอุปกรณ์ต่างๆ ในการให้บริการ เช่น โคมไฟ พรม และของประดับตกแต่งเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ลูกค้าและผู้ที่มาใช้บริการ ซึ่งทำให้การดำเนินงานดังกล่าวส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ดังนี้

1. ผลกระทบทางบวก ได้แก่

- 1) ธุรกิจโรงแรมถือเป็นการผลิตสินค้าด้านการบริการที่ก่อให้เกิดรายได้มหาศาลเป็นรายได้หลักสำคัญที่ส่งผลดีต่อระบบการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจภายในประเทศ
- 2) ด้านการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่จะสร้างรายได้และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการซ้ำอีกครั้ง
- 3) ช่วยกระตุ้นระบบการผลิตให้กับประเทศ การซื้อสินค้าและบริการมีความเชื่อมโยงกันหลายระดับ เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าพักโรงแรม กิจกรรมบริการสินค้าและบริการจะเกิดขึ้นในแบบลูกโซ่ เช่น ลูกค้าต้องรับประทานอาหารเช้า พ่อครัวต้องสั่งซื้อวัตถุดิบไปยังผู้แทนจำหน่าย (Suppliers) และจะมีการส่งสินค้าต่อไปยังผู้ผลิตต่อไป

2. ผลกระทบทางลบ ได้แก่

- 1) การสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศจำนวนมาก ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ อาจส่งผลถึงการค้าดุลการค้าของประเทศ
- 2) การเลือกใช้ของที่มีระดับคุณภาพสูง ทำให้ต้นทุนการบริการสูงตามไปด้วย ส่งผลถึงค่าครองชีพในพื้นที่ที่โรงแรมตั้งอยู่ ซึ่งประชาชนโดยรอบย่อมได้รับผลกระทบด้านสิ่งของมีราคาสูงเช่นกัน

● ผลกระทบทางสังคม

ธุรกิจโรงแรมสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ นักท่องเที่ยวที่ต้องเดินทางไปพักค้างแรมที่อื่น ดังนั้นลูกค้าที่โรงแรมกำหนดเป็นเป้าหมายหลักคือกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจ ซึ่งการเข้ามาของคนต่างชาติที่มีวัฒนธรรมต่างกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมทั้งทางบวกและทางลบ ดังนี้

1. ผลกระทบทางบวก ได้แก่

- 1) ธุรกิจโรงแรมสร้างงาน สร้างอาชีพ สนับสนุนและส่งเสริมงานให้แก่ชุมชน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งการที่โรงแรมให้บริการด้านที่พักอาศัย (Accommodation) ยังเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศให้เข้มแข็ง สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมของโลกได้
- 2) การสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งโรงแรมสามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้สึกรักและทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นได้ โดยการนำวัฒนธรรมประเพณีมาเป็นจุดขายในกิจกรรมของโรงแรม เช่น การจัดงานลอยกระทง การแสดงรำไทย การแกะสลักผักผลไม้ เป็นต้น ทั้งนี้นักนำอัตลักษณ์ชุมชน วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นมาใช้ เท่ากับเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีในอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้กับประเทศ

2. ผลกระทบทางลบ ได้แก่

- 1) คนในชุมชนท้องถิ่นเกิดการเลียนแบบในพฤติกรรมการทำตนเสมือนต่างชาติ ทั้งการแต่งกายและการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- 2) สถานที่ที่ตั้งของโรงแรมถูกกันไว้เป็นบริเวณส่วนตัวซึ่งคนในท้องถิ่นไม่สามารถได้รับประโยชน์ในพื้นที่ได้ เช่น บริเวณชายหาดของโรงแรมระดับห้าดาว ประชาชนที่ไม่ใช่ลูกค้าของโรงแรมไม่สามารถเข้าไปเล่นน้ำหรือพักผ่อนในบริเวณชายหาดและด้านหน้าของโรงแรมได้ ซึ่งความเป็นจริงชายหาดควรเป็นพื้นที่สาธารณะที่ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ด้วยเช่นกัน

(ที่มา : <http://www.indulgemaldives.com>)

(ที่มา : <https://images.corendon.nl>)

พื้นที่ของโรงแรมกลายเป็นสถานที่ส่วนบุคคลที่คนทั่วไปไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

● ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายของโรงแรมในการลงทุนคือผลกำไร สิ่งที่โรงแรมควรคำนึงถึงมากที่สุดในการลงทุนคือทำเลที่ตั้งของโรงแรมว่าสามารถให้ผลตอบแทนที่คุ้มทุนหรือไม่ โรงแรมต่างๆ จึงนิยมหาสถานที่ที่มีความสวยงาม ทิวทัศน์สวย ใกล้เคียงหาดหรือหน้าผาซึ่งเป็นการดึงดูดใจลูกค้าให้มาใช้บริการ ดังนั้นโรงแรมในลักษณะรีสอร์ทจึงค่อนข้างจะมีปัญหาด้านที่ดิน การรุกร้าพื้นที่ป่าสงวน เป็นต้น นอกจากนี้ธุรกิจโรงแรมยังสร้างผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. ผลกระทบทางบวก ได้แก่

- 1) พื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโรงแรมมักมีการพัฒนาเส้นทาง ถนนและสภาพแวดล้อมให้สวยงาม โดยเฉพาะหากโรงแรมอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจะมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกเข้ามาด้วย ทำให้ชุมชน สังคมในพื้นที่ได้รับความสะดวกและอยู่กับพื้นที่ที่เป็นระเบียบ สวยงามไปด้วย
- 2) ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คือ โรงแรมจัดทำนโยบายส่งเสริมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรที่ตระหนักต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การทำโครงการโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) การอนุรักษ์พลังงาน นโยบายลดขยะ เป็นต้น การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมถือเป็นหัวใจหลักที่ต้องดำเนินการ ถือเป็นองค์หลักที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน

2. ผลกระทบทางลบ ได้แก่

- 1) มีการใช้พลังงานเป็นจำนวนมาก เช่น การใช้เครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่เพื่อให้มีความเย็นทั่วทั้งบริเวณของโรงแรม การใช้ไฟเพื่อแสงสว่างและความสวยงาม การใช้น้ำในปริมาณมากต่อการให้บริการลูกค้า (ลูกค้า 1 คน ใช้น้ำในปริมาณ 300-400 แกลลอนต่อวัน) เป็นเหตุให้มีการใช้ทรัพยากรน้ำมากในแต่ละวัน
- 2) ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน เช่น น้ำเสีย อากาศร้อนขึ้น และมีคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากการใช้เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันโรงแรมต่างๆ จะต้องเสนอโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยนำระบบบำบัดน้ำเสียเข้ามาใช้หรือกำหนดสัญลักษณ์ของการอนุรักษ์เพื่อแสดงถึงความตระหนักในการดูแลจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น โรงแรมกรีนโฮเต็ลที่ใช้ใบไม้เป็นสัญลักษณ์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- 3) มีการรุกร้าพื้นที่ เช่น ชายหาด เขตอุทยานหรือป่าสงวน ทำให้พื้นที่ธรรมชาติถูกรบกวนและสูญเสียความเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญระหว่างภาคธุรกิจและภาครัฐ เช่น มีโรงแรมริมชายหาดหลายแห่งทั้งที่เปิดให้บริการแล้วและที่เป็นโครงการจะก่อสร้าง ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในบริเวณชายหาดที่เป็นอุทยานแห่งชาติ

(ที่มา : <https://www.internationaltraveller.com>)

การรุกร้าพื้นที่เป็นผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ประวัติและวิวัฒนาการของธุรกิจโรงแรม

ประวัติและวิวัฒนาการของธุรกิจโรงแรมมีรายละเอียดดังนี้

● ความเป็นมาของธุรกิจโรงแรมในยุโรป

1. ยุคสมัยของอาณาจักรกรีกโบราณ (800-500 B.C.) ก่อนจะพัฒนามาเป็นรูปแบบของธุรกิจโรงแรม ที่ให้บริการด้านที่พักและการบริการด้านอื่น ๆ อย่างหลากหลายดังเช่นในปัจจุบัน โรงแรมมีจุดเริ่มต้นและพัฒนา มาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ยุคเริ่มต้นในสมัยกรีกโบราณ มีนักเดินทางที่มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการจาริก แสวงบุญ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และจัดทำที่พักแบบง่าย ๆ ตามริมทาง ตามบ้านเรือนของประชาชน หรือใกล้กับบริเวณของโบสถ์หรือศาสนสถานต่าง ๆ การเกิดสถานที่สำหรับพักแรมในยุคนี้เป็นไปเพื่อการเอื้อเฟื้อ แก่พระและผู้แสวงบุญ กล่าวคือ การเดินทางเพื่อประกอบกิจการทางด้านศาสนาได้เริ่มมีมากขึ้น ทางฝ่ายศาสนา จะจัดวัดเป็นศูนย์กลางที่พัก (Religious Centers) ของผู้จาริกแสวงบุญ หรือผู้ที่เดินทางมาเพื่อเคารพและบูชา พระเจ้า จึงนิยมสร้างที่พักแรมอยู่ใกล้กับสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา ดังนั้นการให้บริการดังกล่าวจึง ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย รวมทั้งมีอาหารให้ตามอัธยาศัย

เมื่อสังคมขยายตัวและการเดินทางของผู้คนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไปหรือพ่อค้า การจัดที่พักแบบ มีรายได้จึงเริ่มจากการแบ่งบ้านพักอาศัยบางส่วนให้แก่คนเดินทางเช่าเพื่อค้างคืน และอาจให้บริการอาหารและ เครื่องดื่มพอประมาณ ต่อมามีการพัฒนาขึ้นเป็นโรงเตี๊ยม (Inn) หรือสถานบริการห้องพักขนาดเล็ก เพื่อรองรับ จำนวนของผู้เดินทางที่มากขึ้น (Mill, 1990 : 25-27)

ต่อมามีการพัฒนาเส้นทางการคมนาคมและเส้นทางเดินเรือโดยรอบกรุงเอเธนส์ รวมทั้งได้มีการจัดการ แข่งขันกีฬาขึ้น (776 ปี ก่อนคริสต์ศักราช) ซึ่งกรุงเอเธนส์คือจุดกำเนิดของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก จึงทำให้การ เดินทางในอาณาจักรกรีกเป็นที่นิยมและมีการเดินทางด้วยเหตุผลเพื่อการท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ ในอาณาจักรกรีกยังมีการเดินทางเพื่อการศึกษาและการค้าขายมากขึ้น และพบหลักฐานการจัดที่พักแรมสำหรับ นักเดินทางระหว่างเมืองเกิดขึ้น เป็นที่พักขนาดเล็กเรียกว่า อินน์ (Inn) สำหรับเป็นที่พักแรมของนักเดินเรือ (ฉันทิช วรรณถนอม, 2552 : 12)

(ที่มา : www.archaeolink.com)

(ที่มา : <https://karenswhimsy.com>)

พื้นที่ของโรงแรมกลายเป็นสถานที่ส่วนบุคคลที่คนทั่วไปไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

2. ยุคอาณาจักรโรมัน (509-27 B.C.) การเดินทางในยุคกรีกเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและเรื่อยมาจนกระทั่งในยุคโรมัน ซึ่งเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งในด้านการเมืองการปกครอง กฎหมาย ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม ศิลปะและวิทยาการ ความเจริญของอาณาจักรโรมันทำให้การเดินทางและการท่องเที่ยวขยายตัวเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะชาวโรมันสามารถสร้างถนนตามหลักวิศวกรรมโยธา มีความสะดวกและง่ายต่อการเดินทาง มีเส้นทางการเดินทางทั่วทั้งกรุงโรมไปยังสถานที่ต่าง ๆ จึงมีคำกล่าวว่า “ถนนทุกสายมุ่งสู่กรุงโรม (all road lead to Rome)” ชาวโรมันได้รับเอาวัฒนธรรมกรีกมาใช้กันมาก รวมทั้งการจัดการแข่งขันกีฬา การเดินทางและนักท่องเที่ยวในยุคอาณาจักรโรมันจึงมีจำนวนมาก โดยมีเหตุผลสำคัญในการเดินทาง ดังนี้

- 1) มีเส้นทางการเดินทางสะดวก ซึ่งถนนบางสายยังคงใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน
- 2) มีการแข่งขันกีฬา โดยที่ชาวโรมันนั้นได้รับอิทธิพลการแข่งขันกีฬามาจากกรีก
- 3) ชาวโรมันรักการศึกษาค้นคว้า มีความอยากรู้อยากเห็น มีความต้องการเดินทางเพื่อชมสถานที่ต่าง ๆ เสมอ
- 4) เพื่อจาริกแสวงบุญ เพราะศาสนาเป็นจุดหมายหลักของการเดินทาง การไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ณ วิหารเทพเจ้า เป็นวัฒนธรรมอันสำคัญที่เกิดขึ้นตั้งแต่ยุคอาณาจักรกรีกและสืบเนื่องมาจนถึงยุคอาณาจักรโรมัน
- 5) การเดินทางเพื่อรักษาสุขภาพ เป็นการเดินทางไปยังแหล่งน้ำแร่ที่มีความเชื่อว่าช่วยบำบัดและรักษาโรคได้

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้เกิดที่พักเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเดินทางที่เรียกว่า “แทเวอร์น (Tavern)” ซึ่งเป็นที่พักในลักษณะโรงใหญ่ มีการบริการเครื่องดื่มไวน์และอาหาร นิยมใช้เป็นที่ชุมนุมจัดเลี้ยงของนักเดินทาง

(ที่มา : <https://zzzland.webs.com>)

(ที่มา : <https://www.eug.architektur.tu-darmstadt.de>)

ที่พักแบบแทเวอร์นในสมัยโรมัน

3. ยุคกลาง (Middle Age) ระหว่าง ค.ศ. 500-1500 คือ ช่วงยุคที่อาณาจักรโรมันตะวันตกล่มสลาย ขาดเสถียรภาพทางการเมืองและความมั่นคง บ้านเมืองแตกแยกออกเป็นอาณาจักรเล็ก ๆ เกิดสงครามและโรคระบาด อาณาจักรโรมันจึงได้ย้ายศูนย์กลางจากกรุงโรมไปที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล (Constantinople) โดยจักรพรรดิคอนสแตนติน (Constantine) และรับเอาศาสนาคริสต์เป็นศาสนาของอาณาจักร นอกจากปัญหา

ของสงครามและโรคระบาดแล้วยังมีโจรผู้ร้ายชุกชุม บ้านเมืองขาดการพัฒนา รวมทั้งเส้นทางการคมนาคมและการติดต่อธุรกิจการค้าซบเซา จึงส่งผลให้การเดินทางชะลอตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 6-10 เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบไปทั่วยุโรป ไม่มีความปลอดภัยในการเดินทาง การท่องเที่ยวลดลง มีการสู้รบแย่งชิงดินแดน ศีลธรรมของผู้คนเสื่อมลง เมื่อธุรกิจการค้าต่าง ๆ มีปัญหาจึงเป็นเหตุให้ธุรกิจโรงแรมหยุดชะงัก ในยุคนี้นี้เรียกได้ว่าเป็นยุคมืด (Dark Ages) ของยุโรป

เมื่อกรุงคอนสแตนติโนเปิลรับเอาคริสต์ศาสนามาเป็นศาสนาประจำอาณาจักร ทำให้ผู้คนเริ่มใช้ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและเริ่มเดินทางอีกครั้งด้วยแรงจูงใจจากศาสนาเป็นสำคัญ นักเดินทางส่วนใหญ่จึงเป็นผู้แสวงบุญ (Pilgrim) นอกจากนี้เหตุที่ทำให้ผู้คนกลับมาเริ่มต้นเดินทางอีกครั้ง เนื่องจากมีความต้องการในการเดินทางเพื่อสำรวจดินแดนที่อยู่ห่างไกลเพื่อหาเครื่องเทศและสินค้า ทั้งนี้ความตกต่ำทางเศรษฐกิจในยุคกลางทำให้ผู้คนไม่สนใจในการดูแลรักษาสุขอนามัยส่วนตัวและการเป็นอยู่ ไม่พิถีพิถันในการทำอาหาร ดังนั้นในตอนปลายของยุคกลางจึงมีการผลิตน้ำหอมขึ้นมาใช้ หรือการเสาะแสวงหาเครื่องเทศเพื่อนำมาใส่อาหารให้มีกลิ่นหอมน่ารับประทานขึ้น

(ที่มา : <https://www.daz3d.com>)

(ที่มา : <http://fanwood2joburg.blogspot.com>)

ที่พักแบบแพเวิร์นในสมัยกลาง

ในช่วงปลายยุคกลาง (ค.ศ. 1095-1291) ได้เกิดสงครามศาสนาหรือสงครามครูเสด (Crusades) ระหว่างศาสนาคริสต์กับอิสลาม เพื่อช่วงชิงกรุงเยรูซาเล็ม นครศักดิ์สิทธิ์ของทั้งศาสนาคริสต์และอิสลาม ชาวคริสต์ในยุโรปได้เดินทางไปร่วมทำสงครามครูเสด วัดในคริสต์ศาสนาจึงจัดสร้างที่พักไว้บริการแก่ชาวคริสต์ เรียกว่า “Hospice (ที่พักคนเดินทาง บ้านพักรับรอง)” เป็นที่พักสำหรับพระที่ไปร่วมสงคราม นอกจากนี้ สงครามครูเสดยังส่งผลให้การเดินทางในกลุ่มบุคคลหลายระดับ จากนครรัฐต่าง ๆ ของประเทศอิตาลีไปยังสถานที่ต่าง ๆ ทำให้เมืองเวนิส (Venice) และฟลอเรนซ์ (Florence) กลายเป็นศูนย์กลางการค้าและการเดินทางจากยุโรปสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นดินแดนของการทำสงครามศาสนา และเพื่อตอบสนองความต้องการในการพักแรมของนักเดินทาง ในเมืองฟลอเรนซ์จึงมีการจัดสร้างที่พักขึ้นและมีโรงแรมจำนวนมากกว่า 86 แห่ง ในปี ค.ศ. 1290 (ปรีชา แดงโรจน์, 2525 : 7)

(ที่มา : <https://kknews.cc/zh-mo/pet/ey2agncy.html>)

(ที่มา : <https://www.historytoday.com>)

Hospice of the Great St. Bernard ที่พักสำหรับนักบวชในคริสต์ศตวรรษที่ 10-12

ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1271-1295 มาร์โค โปโล (Marco Polo) ชาวเวนิส ประเทศอิตาลี ได้ออกเดินทางสำรวจดินแดนแห่งใหม่จากอิตาลีไปยังประเทศจีน หลังจากนั้นกระแสการเดินทางเพื่อการสำรวจและแสวงหาดินแดนจึงเป็นที่สนใจของชาวยุโรป โดยมีความสนใจอยู่ที่การหาสินค้าและทรัพยากรต่าง ๆ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1282 เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการให้บริการที่พัก มีผู้เริ่มทำให้ที่พักแบบเอนี้เพื่อกลายเป็นธุรกิจ โดยมีจุดเริ่มต้นที่เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี เพราะในขณะนั้นเมืองเวนิสและฟลอเรนซ์เป็นศูนย์กลางของการค้าของยุโรป และหลังจากมีการเปลี่ยนแนวคิดจากการให้บริการแบบไม่ตรีจิตมาเป็นการทำธุรกิจ จึงเพิ่มบริการการขายไวน์และบริการอาหารง่าย ๆ ดังนั้นที่พักที่เกิดขึ้นในระยะหลังจึงกลายเป็นการทำธุรกิจเต็มรูปแบบ มีการให้บริการด้านอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น มีการขายเครื่องดื่มและบริการอาหาร และเมื่อธุรกิจโรงแรมทำกำไรได้ดีจึงขยายตัวต่อไปยังประเทศเยอรมนี ฝรั่งเศส และอังกฤษ (ฉันทข วรรณณอม, 2552 : 22-23)

ในปี ค.ศ. 1300 ประเทศอิตาลีมีที่พักสำหรับนักเดินทางทั่วทั้งประเทศ นอกจากนี้ยังมีการให้บริการด้านไปรษณีย์สำหรับนักเดินทาง และเริ่มมีการรวมกลุ่มกันของเจ้าของโรงแรม มีการดำเนินงานในลักษณะให้ประมูลการบริหารโรงแรม คราวละ 3 ปี ธุรกิจโรงแรมจึงเริ่มขยายตัวมากยิ่งขึ้น (ไทยโฮเทลจ็อบคือทคอม, ออนไลน์)

ในประเทศฝรั่งเศส มีการสร้างที่พักของนักเดินทางในราวปี ค.ศ. 1254 และมีการออกกฎหมายที่กำหนดให้ผู้เดินทางจะต้องพักในโรงแรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีที่พักสำหรับบริการแก่นักเดินทาง (เอกสารคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ้าง จ่าลอง ทองดี. 2526, ออนไลน์)

ในประเทศอังกฤษได้มีการก่อสร้างโรงเตี๊ยม (Inn) ในทำเลที่เป็นเส้นทางของรถม้า เพื่อความสะดวกสบายในการเดินทาง รูปแบบของที่พักในยุคแรก ๆ การออกแบบอาคารจะเป็นรูปสี่เหลี่ยม แบ่งพื้นที่ออกเป็น ส่วนต่าง ๆ และแยกส่วนที่พักออกจากส่วนของการขายอาหารและเครื่องดื่ม

(ที่มา : <https://dplrd.files.wordpress.com>)

มาร์โค โปโล นักเดินทาง
สำรวจดินแดน ชาวอิตาลี

(ที่มา : <https://www.pinterest.com>)

(ที่มา : <https://www.alamy.com>)

ที่พักแบบแพเวิร์นในยุคแรกเริ่มต้นสมัยกลาง

อดีต (ที่มา : <https://athousandwinds.tumblr.com>)

ปัจจุบัน (ที่มา : <https://www.stampboards.com>)

โรงเตี๊ยมในประเทศอังกฤษ

4. ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) คริสต์ศตวรรษที่ 15-17 จากปลายสมัยกลางเข้าสู่ยุคแห่งการเกิดใหม่ หรือเรอเนสซองส์ (Renaissance) นับตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 14-15 เกิดการค้าขายระหว่างเมืองและมีการขยายตัวในด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้ธุรกิจทางด้านที่พักเริ่มมีการขยายกิจการตามไปด้วย และในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 15 ได้มีโรงแรม (Inn หรือ Tavern) ในเมืองต่าง ๆ แพร่หลายในยุโรป

ในปี ค.ศ. 1576 ประเทศอังกฤษมีโรงแรมบริการประมาณ 6,000 แห่ง โรงแรมประเภทนี้ตั้งอยู่บริเวณริมทางรถม้า จัดที่พักให้ทั้งคนและม้า ซึ่งนอกจากจะเป็นที่พักของคนเดินทางแล้ว ที่พักดังกล่าวยังเป็นที่พบปะสังสรรค์ของบุคคลในวงสังคม ขุนนาง นักการเมือง พระ และบุคคลในท้องถิ่น (เอกสารคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ้าง Bhatia. 1983 : 236, ออนไลน์)

ในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ นับจากยุคกลางที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของชาวยุโรป ไม่ว่าจะเป็น การค้นพบวิธีการรักษาโรค การเดินทางเพื่อศึกษาหาความรู้ด้านศิลปะ การนำเครื่องจักรมาใช้ในระบบการผลิต การใช้เครื่องจักรกับรถไฟและเรือเดินสมุทร การเจริญรุ่งเรืองของการเดินทาง การค้าขายและเศรษฐกิจ มีผลทำให้เกิด การเดินทางระหว่างทวีป ผู้คนเกิดการโยกย้ายและเปลี่ยนแปลง เรียกว่าเป็นยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) เริ่มตั้งแต่ในช่วงราวคริสต์ศตวรรษที่ 15-17

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17-18 คือ ระยะเวลาของการขยายตัวทางเศรษฐกิจของยุโรป ผสมกับความเข้มแข็งทางการเมืองและความก้าวหน้าในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงแรมในยุคนี้ จะมีอาคารขนาดเล็ก 20-30 ห้อง เรียกว่า George Inn มีห้องเก็บของ อาหาร เหล้าองุ่น ห้องประกอบอาหาร ห้องพักสำหรับคนเลี้ยงม้าและม้า ต่อมามีการพัฒนาปรับปรุงธุรกิจโรงแรม เพื่อให้บริการแก่คนเดินทางที่ร่ำรวย โดยมุ่งเน้นให้ความสะดวกสบาย สนุกสนานเพลิดเพลิน โรงแรมจะจัดให้มีการแสดงละครสัตว์และกีฬาต่าง ๆ

การจัดตั้งโรงแรมต้องได้รับอนุญาตจากขุนนาง อัคริณ และเจ้าของที่ดิน ส่วนการตั้งชื่อโรงแรมเดิมใช้สีเขียว เป็นเครื่องหมายเพื่อให้รู้ว่าเป็นโรงแรม ต่อมาได้วิวัฒนาการมาใช้เครื่องหมายต่าง ๆ เช่น ห่านขาว ปลาโลมา สิงโต

(ที่มา : <https://www.pinterest.com>)

(ที่มา : <https://www.ourwarwickshire.org.uk>)

ที่พักแบบ George Inn ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17-18

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการขนส่ง ทั้งทางน้ำและทางบก การประดิษฐ์ เรือกลไฟและรถไฟในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ธุรกิจการค้าขายตัว และส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในเรื่องการเดินทาง การค้าและธุรกิจต่าง ๆ ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมมีการขยายตัว และพัฒนามากยิ่งขึ้นและเมื่อความเจริญทางด้านเทคโนโลยีการผลิตเครื่องปั้นได้พัฒนามากยิ่งขึ้นในระหว่าง คริสต์ศตวรรษที่ 19-20 จึงกลายมาเป็นส่วนสำคัญในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร การขนส่งทางอากาศจึงมีบทบาท สำคัญในการเดินทางระหว่างประเทศหรือการเดินทางระยะไกล

ธุรกิจโรงแรมในช่วงสมัยใหม่ถึงยุคปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลการขยายตัวของธุรกิจการค้า ทำให้มีการขยายตัว อย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้พัฒนาเป็นโรงแรมที่ได้มาตรฐานและเป็นต้นแบบของโรงแรมปัจจุบัน ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 (Gray and Liquori, 1994 : 3-5)

ในปี ค.ศ. 1867 โรงแรม Hotel de la fidelite ในกรุงปารีส เซซาร์ ริทซ์ (Ce'sar Ritz) ชาวสวิต ทำงานเป็นเด็กภูมื่นและชักรองเท้า ต่อมาได้เข้าทำงานที่โรงแรม “The Voisin” ที่ถือว่าหรูหราที่สุดในกรุงปารีสขณะนั้น เซซาร์ ริทซ์ ให้การต้อนรับบุคคลสำคัญของยุโรปมากมาย ทั้งท่านโกเซอร์แห่งเยอรมนี พระเจ้าซาร์แห่งรัสเซีย เป็นต้น หลังจากนั้น เซซาร์ ริทซ์ ได้เข้าทำงานในตำแหน่งผู้จัดการโรงแรม Grand Hotel National ของพันเอกแม็กซ์ ฟายเฟอร์ (Pfyster) ที่มีรสนิยมสูง และเซซาร์ ริทซ์ ได้จ้างพ่อครัวอากุส เอสคอฟฟีเออร์ (Auguste Escoffier) ชาวฝรั่งเศส ผู้มีฝีมือในการทำอาหารซึ่งเป็นที่รู้จักแพร่หลาย ต่อมาได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาการครัว (King of Chef and The Chef of King)”

เซซาร์ ริทซ์

(ที่มา : <https://www.manager-magazin.de>)

อากุส เอสคอฟฟีเออร์

(ที่มา : <https://www.pinterest.nz/pin>)

เซซาร์ ริทซ์ (บิดาแห่งการโรงแรม) และอากุส เอสคอฟฟีเออร์ (บิดาการครัว)

ในปี ค.ศ. 1887 เซซาร์ ริทซ์ ได้บริหารโรงแรมซาวอย (Hotel Savoy) ในกรุงลอนดอน ซึ่งเป็นโรงแรมที่มีความโอ่อ่าที่สุดในประเทศอังกฤษและเป็นโรงแรมที่เริ่มผลิตไฟฟ้าขึ้นใช้เอง มีบริการต่าง ๆ เช่น โบสถ์และโรงละคร โดยมีเซซาร์ ริทซ์ เป็นผู้บริหารงาน การให้บริการที่เน้นความประณีตสวยงามของการตกแต่งภายใน ความละเอียดถี่ถ้วนในการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าอย่างสมบูรณ์ เซซาร์ ริทซ์ ได้รับสมญานามว่าเป็น “The King of Hotelier and The Hotelier of The King” และยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งการโรงแรม” ต่อมาเซซาร์ ริทซ์ ได้มีการก่อสร้างโรงแรมและบริหารงานเพิ่มอีกหลายแห่ง เช่น สร้าง Grand Hotel ที่กรุงโรม Ritz Hotel ที่กรุงปารีส Carlton Hotel และ Ritz Hotel ที่กรุงลอนดอน โดยมีแนวคิดในการให้บริการห้องพักที่มีห้องน้ำในตัวเพื่อบริการลูกค้าชั้นสูง เพราะในสมัยนั้นต้องใช้ห้องน้ำร่วมกัน ดังนั้นโรงแรมของเซซาร์ ริทซ์ จึงถือเป็นนวัตกรรมใหม่ของธุรกิจโรงแรมในยุคนั้น ในยุคนั้นบรรดาเศรษฐีนิยมเดินทางไปพักผ่อนตามสถานที่ตากอากาศ ทำให้มีการสร้างโรงแรมแบบที่พักตากอากาศ (Resort) ขึ้นเพื่อรับรองนักท่องเที่ยว โดยเป็นโรงแรมที่เน้นความหรูหราและทันสมัย

● ความเป็นมาของธุรกิจโรงแรมในอเมริกา

ธุรกิจโรงแรมในอเมริกาเกิดขึ้นและขยายตัวอย่างรวดเร็ว หลังจากมีชาวอังกฤษและชาวยุโรปชาติอื่น ๆ อพยพเข้าไปอยู่ในอเมริกาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 ก็ทำให้เกิดที่พักหรือโรงแรมในบริเวณด้านตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน ตามบริเวณเมืองท่าชายฝั่งทะเลหรือแม่น้ำ ในปี ค.ศ. 1607 โรงแรมที่สร้างขึ้นแห่งแรกเป็นโรงแรมที่มีรูปแบบเดียวกับประเทศอังกฤษ แต่ไม่มีระบบชั้นเหมือนในอังกฤษ บุคคลทั่วไปสามารถเข้าพักได้

ในปี ค.ศ. 1794 มีการสร้างโรงแรมเพื่อรองรับนักธุรกิจที่จะเดินทางไปทั่วอเมริกาเพื่อการค้าขายคือ โรงแรมซิตี (City Hotel) ในนครนิวยอร์ก (New York) ประเทศสหรัฐอเมริกา นับเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่สุด มีห้องพัก 70 ห้อง

(ที่มา : <https://www.timetoast.com>)

(ที่มา : <http://rshotelmanagement.blogspot.com>)

โรงแรมซิตีในนครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี ค.ศ. 1829 ที่เมืองบอสตัน มลรัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการสร้างโรงแรมทรีมอนต์ (Tremont Hotel) ที่มีความทันสมัย มีขนาดใหญ่ มีห้องพักถึง 170 ห้อง และหลังจากนั้นธุรกิจโรงแรมจึงได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างโรงแรมที่มีลักษณะหรูหราและทันสมัย ในช่วงนี้ธุรกิจโรงแรมในประเทศสหรัฐอเมริกามีวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้าอย่างมาก โดยมีโรงแรมใน 2 ลักษณะ คือ โรงแรมขนาดใหญ่หรูหรา ทันสมัย และโรงแรมขนาดเล็กแต่สวยงาม ส่วนใหญ่จะอยู่ในเมืองอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และตั้งอยู่ใกล้กับศูนย์กลางการขนส่ง เช่น สถานีรถไฟ เมื่อการขนส่งพัฒนาและขยายตัว จำนวนของห้องพักมีไม่เพียงพอต่อการรองรับชาวอเมริกันและนักธุรกิจที่มีจำนวนมากขึ้น จึงมีการสร้างโรงแรมขนาดใหญ่ขึ้น โดยในปี ค.ศ. 1908 เอลส์เวิร์ธ เอ็ม. สเตทเลอร์ (Elsworth M. Statler) ได้สร้างโรงแรมบัฟฟาโล สเตทเลอร์ (Buffalo Statler) มีห้องพักทั้งหมด 300 ห้อง แต่ละห้องมีห้องน้ำส่วนตัว มีโทรศัพท์ทุกห้อง และจัดตกแต่งอย่างสวยงามด้วยผ้าปูเตียงและผ้าคลุมเตียง ในปี ค.ศ. 1912 สร้างโรงแรมคลีฟแลนด์ สเตทเลอร์ (Cleveland Statler) มีบริการหนังสือพิมพ์ในตอนเช้าให้กับลูกค้า และยังได้ขยายกิจการโรงแรมออกไปยังเมืองต่าง ๆ ปี ค.ศ. 1915 สร้างโรงแรมดีทรอยต์ สเตทเลอร์ (Detroit Statler) ปี ค.ศ. 1918 สร้างโรงแรมเซนต์หลุยส์ สเตทเลอร์ (St. Louis Statler) ซึ่งมีความทันสมัยและเพิ่มการบริการจัดโคมไฟให้ มีรายการวิทยุ เครื่องเขียน และเวชภัณฑ์ สเตทเลอร์ยังได้พัฒนาออกแบบห้องครัวให้สามารถ

ส่งอาหารไปยังส่วนต่าง ๆ ของห้องอาหารในโรงแรมได้รวดเร็วขึ้น การสร้างโรงแรมในเมืองใหญ่ต่าง ๆ ของสเตทเลอร์ถือเป็นต้นแบบของแนวความคิดของการจัดตั้งโรงแรมเครือข่าย (Chain Hotel) ในปัจจุบัน (Gray and Liquori, 1994 : 3-5)

(ที่มา : <http://mintmochamusings.com>)

(ที่มา : <https://hawthornessevengables.com>)

โรงแรมทรีมอนต์สเตทเลอร์สร้างเมื่อ ค.ศ. 1829

(ที่มา : <https://cathedralthinking.com>)

โรงแรมเซนต์หลุยส์สเตทเลอร์

(ที่มา : <https://stlouis.genealogyvillage.com>)

(ที่มา : <http://www.forgottendetroit.com>)

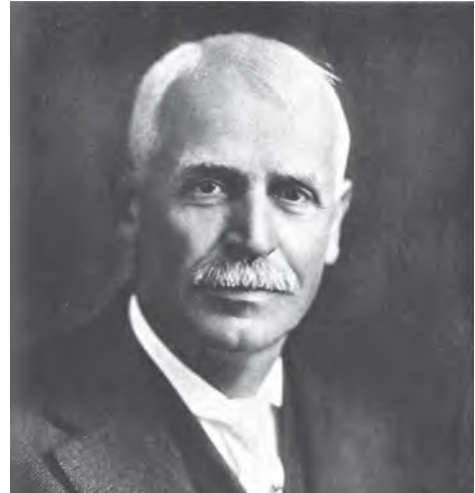
โรงแรมบัฟฟาโล สเตทเลอร์

เอลส์เวิร์ธ เอ็ม. สเตทเลอร์ ถือเป็นบิดาแห่งธุรกิจการโรงแรมของสหรัฐอเมริกา และยังได้ส่งเสริมการสอนวิชาการโรงแรมในโรงเรียนการจัดการโรงแรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในมหาวิทยาลัยคอร์เนล ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี ค.ศ. 1878 มีการจัดตั้งสมาคมโรงแรมแห่งนครนิวยอร์ก และภายหลังมีการก่อตั้งสมาคมโรงแรมและโมเต็ลอเมริกัน (The American Hotel and Motel Association) เดิมคือสมาคมโรงแรมอเมริกา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมผลประโยชน์แก่ธุรกิจการโรงแรมเป็นการส่วนรวมของหมู่สมาชิก คัดค้านต่อต้านร่างกฎหมายที่อาจมีผลเสียต่อธุรกิจและส่งเสริมสนับสนุนร่างกฎหมายที่จะเป็นประโยชน์แก่ธุรกิจการโรงแรม

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 (28 กรกฎาคม พ.ศ. 2457 ถึง 28 มิถุนายน พ.ศ. 2462 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) ได้เกิดสงครามระหว่างประเทศในแถบยุโรป การสงครามทำให้ระบบเศรษฐกิจตกต่ำ ธุรกิจการค้าชะลอตัวลง การเดินทางมีความยากลำบาก ธุรกิจโรงแรมในช่วงนี้จึงซบเซาและชะลอตัวตาม ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ยุติลง เศรษฐกิจการค้าจึงมีการฟื้นตัว

ปี ค.ศ. 1927 ได้มีการก่อสร้างโรงแรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก คือ โรงแรมสติเฟนส์ (Stephens Hotel) ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น คอนราด ฮิลตัน (Conrad Hilton) และปัจจุบันใช้ชื่อ ฮิลตัน ไฮเต็ล แอนด์ทาวเวอร์ (Hilton Hotel and Tower) ซึ่งกิจการโรงแรมมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างดี แต่ในปี ค.ศ. 1930 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอีกครั้ง ธุรกิจโรงแรมบางแห่งต้องปิดกิจการ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1940 เศรษฐกิจดีขึ้น ธุรกิจโรงแรมจึงขยายตัวอีกครั้ง

(ที่มา: <https://ipeopleblog.wordpress.com>)

เอลส์เวิร์ธ เอ็ม. สเตทเลอร์

บิดาแห่งธุรกิจการโรงแรมของสหรัฐอเมริกา

(ที่มา : <https://conradschmitt.com>)

(ที่มา : <http://conrad.hilton.com>)

โรงแรมสติเฟนส์หรือฮิลตัน ไฮเต็ล แอนด์ทาวเวอร์ ก่อสร้างโดย คอนราด ฮิลตัน

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1939-1945) การเดินทางในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้น เพราะความเจริญของการคมนาคม อีกทั้งมีผู้คนมากมายจากทั่วทุกทวีปเดินทางมาที่สหรัฐอเมริกาและมีความ

ต้องการในการทำธุรกิจ ธุรกิจโรงแรมจึงเติบโตเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การเดินทางในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการพัฒนาความเจริญด้านการบินและเครื่องยนต์ มีการพัฒนารถยนต์ให้มีสมรรถนะดีขึ้น และในปี ค.ศ. 1940 ได้มีแนวคิดใหม่ในการออกแบบโรงแรม ซึ่งโรงแรมที่เกิดขึ้นใหม่จะอยู่นอกตัวเมือง นักเดินทางในอเมริกาจึงนิยมเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ ด้วยรถยนต์ในลักษณะเป็นหมู่คณะ จากลักษณะและพฤติกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดที่พักขึ้นในลักษณะที่ง่ายและสะดวกต่อการเข้าพัก เรียกว่า Motel (Motor + Hotel) เป็นที่พักที่ตั้งตามริมถนนชูปเปอร์ไฮเวย์ เพราะมีราคาประหยัด สามารถจอดรถไว้ด้านหน้าห้องพักได้เลย และได้รับความนิยมมาก Motel จึงเกิดขึ้นมากมายตามเส้นทางถนนสายหลักของสหรัฐอเมริกา

ในปี ค.ศ. 1949 คอนราด ฮิลตัน ได้ก่อตั้งกิจการโรงแรมระหว่างประเทศชื่อ ฮิลตัน อินเตอร์เนชันแนล (Hilton International) ต่อมาได้ขายกิจการให้กับทรานส์เวิลด์ แอร์ไลน์ (Trans World Airline) ทำให้โรงแรมคอนติเนนตัล (Continental Hotel) และฮิลตัน อินเตอร์เนชันแนล มีบทบาทกลายเป็นโรงแรมระบบเครือข่าย (Chain Hotel) ที่มีสาขาอยู่ในหลายประเทศ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1952 เคมมอนส์ วิลสัน (Kemmons Wilson) ได้ก่อตั้งโรงแรมประเภทมอเตอร์โฮเต็ล (Motor Hotel) ชื่อฮอลิเดย์อินน์ (Holiday Inn) ซึ่งเป็นที่พักที่แตกต่างจากเดิมคือ มีราคาประหยัดซึ่งตัดบริการบางส่วนออก มอเตอร์โฮเต็ลจึงสามารถตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับการเดินทางในรูปแบบใหม่ของชาวอเมริกัน

(ที่มา : <https://edu.glogster.com>)
คอนราด ฮิลตัน ผู้ริเริ่มโรงแรมเครือข่าย

ในปี ค.ศ. 1960 ธุรกิจโรงแรมเกิดการแข่งขันระหว่างโรงแรมขนาดเล็กกับโรงแรมแบบมอเตอร์โฮเต็ล และโรงแรมขนาดเล็กบางแห่งต้องปิดกิจการ เมื่อขนาดและจำนวนของมอเตอร์โฮเต็ลขยายตัวและมีความเข้มแข็ง โรงแรมขนาดเล็กบางแห่งจึงยอมรับในความสำเร็จและบทบาทของโรงแรมในรูปแบบของมอเตอร์โฮเต็ล และได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมโรงแรมอเมริกัน (American Hotel and Motel Association: AHMA)

(ที่มา : <http://seamusmartin.blogspot.com>)

(ที่มา : <https://www.kayak.com>)

เคมมอนส์ วิลสัน ผู้ก่อตั้ง Motor Hotel ชื่อ Holiday Inn

ธุรกิจโรงแรมในสหรัฐอเมริกามีการพัฒนาและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนขยายธุรกิจโรงแรมไปต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาจึงเป็นประเทศแรกที่มีการประกอบธุรกิจโรงแรมในต่างประเทศ พร้อม ๆ กับสายการบินประจำชาติของสหรัฐอเมริกา คือ แพนอเมริกัน (Pan American Airline) ได้ก่อตั้งโรงแรมคอนติเนนตัลขึ้นทั้งในและต่างประเทศจำนวนหลายแห่ง

(ที่มา : <https://forums.ea.com>)

(ที่มา : <http://holiday-inn-stuttgart.go-stuttgart-hotels.com>)

รูปแบบโรงแรมที่เติบโตในราวคริสต์ศตวรรษที่ 19

ในปี ค.ศ. 1960-1970 เป็นช่วงเจริญเติบโตของธุรกิจโรงแรมในสหรัฐอเมริกา มีรูปแบบของกิจการโรงแรมที่หรูหรา มีขนาดใหญ่ แบบเครือข่ายและการดำเนินงานของโรงแรมมอเตอร์โฮเต็ล ซึ่งต่างก็มีการพัฒนาปรับปรุงการบริการ และกลไกการบริหารด้านการตลาด ทำให้เกิดความแตกต่างและเกิดรูปแบบใหม่ของโรงแรม คือ โรงแรมประเภทรีสอร์ทที่เป็นที่พักหรือโรงแรมในแหล่งท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 1970-1980 ธุรกิจโรงแรมได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมรูปแบบการบริการใหม่ ๆ นับตั้งแต่การปรับปรุงรูปแบบของการให้บริการอาหาร การบันเทิง เปิดกิจการโรงแรมแบบกาสิโน (Casinos) ที่ผู้เข้าพักสามารถเล่นการพนันได้ และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การเดินทาง พนักงานสายการบินและนักธุรกิจ จึงทำให้มีการสร้างโรงแรมในสนามบินที่เรียกว่า Airport Hotel

ในราวปี ค.ศ. 1980 ได้มีการสร้างที่พักที่อำนวยความสะดวกแก่นักเดินทางที่ต้องการอยู่ในระยะยาว คือ คอนโดเทล (Condotel) เป็นลักษณะของโรงแรมแบบห้องชุด จากความเจริญรุ่งเรืองของกิจการโรงแรมในประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้เกิดโรงแรมระบบเครือข่ายทั่วโลก และขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเดินทางที่สะดวกและรวดเร็วก็เป็นปัจจัยสนับสนุนการเจริญเติบโตของธุรกิจโรงแรมมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติและวิวัฒนาการของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้บันทึกไว้ นับตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี จนถึงสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี ชาวสยามได้มีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ เช่น ยุโรป จีน ญี่ปุ่น และเปอร์เซีย มีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตมาเป็นเวลานาน ซึ่งหากเป็นการเดินทางของพระเจ้าแผ่นดิน ขุนนาง หรือนักการทูต ส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ตามจวนเจ้าเมือง หรือบ้านเศรษฐีคหบดี หรือบ้านญาติที่คุ้นเคยกัน หากเป็นพ่อค้าซึ่งเดินทางไปยั้งที่ต่าง ๆ

เพื่อติดต่อค้าขาย หรือการเดินทางไปมาหาสู่กันระหว่างญาติพี่น้อง โดยทั่วไปการเดินทางจะอาศัยศาลาพักกลางทางหรือวัดเป็นที่ค้างพักแรม แต่ถ้าเป็นการเดินทางทางน้ำมีเรือเป็นพาหนะก็จะอาศัยพักในเรือ โดยผูกเรือไว้ตามท่าน้ำต่าง ๆ ถ้ามีญาติก็จะอาศัยพักกับญาติ การสร้างเรือนเพื่อให้เขานอนยังไม่ปรากฏให้เห็นจนถึงในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

● สมัยสุโขทัย

จากหลักฐานตามหลักศิลาจารึกหลักที่ 1 สมัยสุโขทัยมีการเดินทางค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน ดังข้อความที่ปรากฏ “ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า ใครจักใคร่ค้าเงินค้าทองค้า” การใช้ชีวิตของคนในสมัยสุโขทัยมีความอิสระมาก เนื่องจากผู้ปกครองให้อิสระแก่ไพร่ฟ้าในการทำการค้ากับชาวตะวันตก สุโขทัยยังได้อาศัยเมืองเมาะตะมะของมอญเป็นเมืองท่าส่งสินค้าไปขายในประเทศแถบฝั่งทะเลตะวันตก รวมทั้งเมืองท่าอื่น ๆ ด้วย การเดินทางและที่พักของประชาชนและพ่อค้าจะเป็นศาลาระหว่างทาง วัด หรือหากเป็นทางน้ำก็จะพักบนเรือ

● สมัยอยุธยา

จากจดหมายเหตุลาลูแบร์ โดย มงซิเออร์ เดอ ลาลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศสได้เข้ามากรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2229 (ค.ศ. 1687) ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศไทยและได้กล่าวถึงการรับรองแขกเมืองในหนังสือจดหมายเหตุลาลูแบร์ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอาณาจักรสยามที่มีบ้านพักสำหรับราชทูต โดยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้โปรดให้มีการสร้างบ้านพักสำหรับราชทูตแต่ไม่แล้วเสร็จ และที่พักโดยทั่วไปเป็นศาลา มีลักษณะเป็นโรงโขนขนาดใหญ่ มีกำแพงรอบสูงพอเอื้อมมือถึง มีหลังคาคลุม (ปรีชา แดงโรจน์, 2537 : 48) แต่หากเป็นประชาชนพ่อค้าทั่วไปจะนิยมพักตามริมท่าน้ำ บนเรือ หรือศาลาที่ตั้งอยู่ระหว่างทาง

● สมัยอยุธยา-รัตนโกสินทร์ตอนต้น

จากปลายสมัยอยุธยาจนถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น สภาพเศรษฐกิจและสังคมของอาณาจักรสยามยังเหมือนในสมัยอยุธยา การสร้างที่พักแบบพักแรมชั่วคราว เป็นศาลาสำหรับคนเดินทางทั่วไป หรืออาศัยบ้านญาติ หรือพักที่เรือริมท่าน้ำโดยผูกเรือไว้ ถ้าหากเป็นผู้มีบรรดาศักดิ์สูงหรือแขกเมืองก็จะเข้าพักในวัง หรือจัดเรือนรับรองให้เป็นสัดส่วน โดยเน้นแขกของผู้ครองนครนั้น ๆ เป็นต้น

ในช่วงของต้นรัตนโกสินทร์นี้ มีการเดินทางของบุคคลสำคัญคือ การเดินทางของสุนทรภู่ที่ได้เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางและที่พักไว้ เรียกว่า “นิราศเมืองแกลง” ระบุลักษณะที่พักแรมไว้โดยชัดเจนว่า มีการพักตามศาลาและบ้านของเพื่อนเป็นหลัก แต่ถ้าเป็นพ่อค้าจะพักบนเรือสินค้าที่จอดไว้ตามท่าน้ำต่าง ๆ

● สมัยรัชกาลที่ 4

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สยามได้เปิดประเทศทำการค้าและติดต่อกับต่างชาติอย่างกว้างขวาง การเข้ามาของชาวตะวันตกมีมากมายหลายประเทศ เช่น โปรตุเกส ฮอลันดา อังกฤษ ฝรั่งเศส หรือชาวตะวันออกกลาง เช่น เปอร์เซีย รวมถึงชาวเอเชีย เช่น จีน ญี่ปุ่น และอินเดีย ฯลฯ จึงกล่าวได้ว่า การโรงแรมในประเทศไทยเริ่มต้นชัดเจนและเป็นกิจการโรงแรมจริงในสมัยรัชกาลที่ 4 ซึ่งในระยะแรกชาวจีนที่เข้ามาในเวลานั้น

จะพักตามศาลาวัด หรือเรือสินค้าตามท่าหน้าเป็นหลักต่อมาเมื่อคณะทูตซึ่งมีหม่อมราชวงศ์กระต่าย อิศรางกูร กลับจากยุโรป ได้นำแนวคิดการสร้างโรงแรมมาพัฒนาในประเทศไทย และในราวปี พ.ศ. 2406 หนังสือพิมพ์ รายปีของหมอบรัดเลย์ (Dr. Bradley) หลายฉบับได้กล่าวถึงการเปิดบริการโรงแรมในประเทศไทย ได้แก่

ฉบับปี พ.ศ. 2406 (ค.ศ. 1863) มีข้อความประกาศเปิดโรงแรมเป็นครั้งแรกในประเทศไทย คือ

- 1) โรงแรมยูเนียน (Union Hotel)
- 2) โรงแรมบอร์ดดิง (Boarding Hotel)

ฉบับปี พ.ศ. 2407 (ค.ศ. 1864) มีข้อความประกาศชื่อโรงแรม 3 แห่ง คือ

- 1) โรงแรมยูเนียน (Union Hotel)
- 2) โรงแรมโอเรียนเต็ล (Oriental)
- 3) โรงแรมฟิชเชอร์ (Fisher's Hotel)

ฉบับปี พ.ศ. 2408 (ค.ศ. 1865) มีข้อความประกาศชื่อโรงแรมเหลือเพียง 2 แห่ง คือ

- 1) โรงแรมยูเนียน (Union Hotel)
- 2) โรงแรมโอเรียนเต็ล (Oriental)

ฉบับปี พ.ศ. 2409 (ค.ศ. 1866) มีข้อความประกาศชื่อโรงแรมยูเนียน (Union Hotel) เพราะเกิดเพลิงไหม้

ฉบับปี พ.ศ. 2410 (ค.ศ. 1867) มีโรงแรมลงแจ้งความไว้ 2 แห่ง คือ โรงแรมยูเนียน (Union Hotel) และ โรงแรมแฟลค (Falck's Hotel)

ฉบับปี พ.ศ. 2411 (ค.ศ. 1868) มีโรงแรมลงแจ้งความแห่งเดียว คือ โรงแรมยูเนียน (Union Hotel)

นอกจากในกรุงเทพฯ แล้ว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่ามีต่างชาติเดินทางเข้ามาใน กรุงเทพมหานครและนิยมไปพักผ่อนตากอากาศ จึงให้มีการสร้างที่พักตากอากาศขึ้นที่ตำบลอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่ตากอากาศให้ชาวต่างชาติไปพักผ่อน เพราะมีอากาศดี ลักษณะของโรงแรมเป็นอาคาร 2 ชั้น จำนวน 2 อาคาร ต่อมาได้ชื่อว่า ตำนกมหาราชและตำนกมหาราชนี มีเตียงนอนไว้บริการรวม 44 เตียง

● สมัยรัชกาลที่ 5

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงปรับปรุงประเทศด้วยการนำความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจากยุโรปเข้ามาในประเทศไทย มีชาวต่างชาติเดินทางมาติดต่อค้าขายและติดต่อราชการมากขึ้น ความต้องการที่พักมีมากขึ้นจึงมีการปรับปรุงโรงแรมครั้งใหญ่ จากหลักฐานในหนังสือ Bangkok Calendar ของ หมอบรัดเลย์ พ.ศ. 2413 (ค.ศ. 1870) มีโรงแรมลงแจ้งความ 6 แห่ง

ในปี พ.ศ. 2413 (ค.ศ. 1870) มีโรงแรมยูเนียน (Union Hotel) และเปิดใหม่ 5 แห่ง คือ

- 1) โรงแรมแฟลค (Falck's Hotel)
- 2) โรงแรมเยอรมัน (German Hotel)
- 3) โรงแรมแฮมเบอร์ก (Hamburg Hotel)
- 4) โรงแรมมารีน (Marine Hotel)
- 5) โรงแรมสยาม (Siam Hotel)

ในปี พ.ศ. 2414 (ค.ศ. 1871) สร้างโรงแรมเพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง คือ

- 1) โรงแรมคาร์เตอร์ (Carter's Hotel)
- 2) โรงแรมนอร์ฟอล์ค (Norfolk Hotel)

หมายเหตุ : โรงแรมต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นดังกล่าว บริหารงานโดยชาวต่างชาติทั้งหมด

ในปี พ.ศ. 2419 (ค.ศ. 1876) นักเดินทางเรือชาวเดนมาร์ก ชื่อ จาร์ค (H. Jarck) และซาลจ์ (C. Salje) ได้สร้างโรงแรมโอเรียนเต็ลขึ้นที่แขวงสี่พระยา เดิมเป็นอาคารไม้ชั้นเดียวอยู่ริมน้ำ สร้างขนานไปกับแม่น้ำเจ้าพระยา มีจำนวนห้องพักไม่มากนัก จัดเป็นโรงแรมที่ทันสมัยที่สุดในยุคนั้น เพราะเป็นโรงแรมแห่งแรกในประเทศไทยที่มีไฟฟ้าใช้และดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนเจ้าของและผู้ดำเนินการหลายคน ในปี พ.ศ. 2520 ได้สร้างอาคารใหญ่เพิ่มอีก 2 หลัง มีห้องพักจำนวน 406 ห้อง ประกอบด้วยห้องชุดที่หรูหรา จำนวน 21 ห้อง มีห้องรับแขก ห้องอาหาร ที่จอดรถ สระว่ายน้ำ และสนามเทนนิสไว้บริการแก่ลูกค้า เป็นโรงแรมที่มีบุคคลสำคัญและนักธุรกิจชาวต่างชาติเข้าพักเป็นจำนวนมาก ซึ่งโรงแรมโอเรียนเต็ลได้รับการยกย่องให้เป็นโรงแรมชั้นเยี่ยมอันดับ 1 ของโลกในปี พ.ศ. 2524

(ที่มา : <https://www.pinterest.com>)

(ที่มา : <https://ollekebolleke.info>)

โรงแรมโอเรียนเต็ลในยุคแรก สมัยรัชกาลที่ 5

● สมัยรัชกาลที่ 6

โรงแรมที่ก่อสร้างในสมัยนี้เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีจำนวนมากขึ้น ทำให้มีโรงแรมเกิดขึ้นหลายแห่งทั้งภาคเอกชนและภาครัฐที่สร้างขึ้นครั้งแรก ได้แก่

1) **โรงแรมรถไฟหัวหิน** พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกรมรถไฟ ได้ขอแบ่งซื้อที่ดินจากกรมพระนครสวรรค์ และสร้างบังกะโลเรือนไม้ริมทะเลขึ้นที่ชายหาดหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับให้บุคคลทั่วไปได้เข้าพัก ต่อมาในปี พ.ศ. 2464 ทรงบัญชาให้กรมรถไฟสร้างโรงแรมแบบยุโรป

(ที่มา : <https://www.facebook.com/prince.Burachat/photos>)
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

ชั้น 1 แห่ง โดยย้ายบังกะโลหลังเดิมไปปลูกในสถานที่แห่งใหม่ การก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2465 ชื่อโรงแรมรถไฟหัวหิน เป็นโรงแรมชายทะเลแห่งแรกของไทย ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 128,634.94 บาท มีเตียง 28 เตียง ภายในบริเวณโรงแรมมีสนามกอล์ฟและสนามเทนนิสไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาพักอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นโรงแรมแห่งแรกที่สร้างและบริหารงานโดยคนไทย เปิดบริการเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2466 ปัจจุบันเป็นโรงแรมในเครือเซ็นทารา (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ออนไลน์)

กิจการของโรงแรมเดิมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการรถไฟ เมื่อมีการขยายหรือสร้างเส้นทางใหม่ขึ้นที่ใดก็จะมีการสร้างที่พัก เรียกว่า โรงแรมรถไฟ ขึ้นมาด้วย โดยโรงแรมรถไฟหัวหินสร้างขึ้นเป็นแห่งแรก และได้สร้างเพิ่มอีกหลายแห่ง เช่น โรงแรมรถไฟหาดใหญ่ โรงแรมรถไฟเชียงใหม่ โรงแรมรถไฟลำปาง ซึ่งได้ทำกิจการห้องอาหารชื่อว่า ห้องอาหารราชาธานี ควบคู่กันไปด้วย และโรงแรมรถไฟอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งภายหลังเลิกกิจการไป

(ที่มา : <https://library.stou.ac.th/odi/klai-kang-won>)

โรงแรมรถไฟหัวหิน

(ที่มา : <https://board.postjung.com>)

โรงแรมรถไฟเชียงใหม่

2) โรงแรมรอยัล สร้างขึ้นที่บริเวณถนนสาทรเหนือ มีลักษณะเป็นตึก 3 ชั้น มีบันไดเป็นหินอ่อน มีระเบียง Balconies ตกแต่งภายในด้วยไม้แกะสลัก มีสนามและสวนหย่อมรอบ ๆ ตัวตึก ทุกห้องมีพัดลม มีรั้วและไฟส่องสว่าง และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานชื่อว่า “Royal Hotel” ปัจจุบันคือ สถานทูตรัสเซีย

● สมัยรัชกาลที่ 7

ในสมัยรัชกาลที่ 7 ได้สร้างโรงแรมหลายแห่ง ได้แก่

1) โฮเต็ลวังพญาไท หรือโรงแรมวังพญาไท เดิมกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 สร้างโรงแรมที่หัวลำโพง เมื่อ พ.ศ. 2469 แต่ไม่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เพราะมีพระราชประสงค์จะให้เปลี่ยนแปลงวังพญาไทเป็นโรงแรม โดยเปลี่ยนชื่อจากวังพญาไทเป็นโรงแรมวังพญาไท เพื่อให้บริการแก่ชาวต่างชาติ การปรับปรุงแล้วเสร็จในรัชกาลที่ 7 ภายในบริเวณโรงแรมมีความงดงาม หรรษา จากการตกแต่งด้วยศิลปะที่วิจิตรตระการตา เพราะเป็นพระราชวังมาก่อน โดยเฉพาะ “ห้องจักรี” ซึ่งเคยเป็นห้องบรรทม ราคาคืนละ 120 บาท โรงแรมวังพญาไทได้รับการยกย่องให้เป็นโรงแรมเดอลักซ์แห่งแรกของเมืองไทย และเป็นโรงแรมที่ทันสมัยและยอดเยี่ยมที่สุดของเอเชียในสมัยนั้น

ตัวโรงแรมประกอบด้วยห้องรับรอง ห้องอาหาร ไนต์คลับ บาร์ ห้องนั่งเล่น ห้องเขียนหนังสือ ที่จอดรถ ห้องเต้นรำ (Ballroom) มีห้องพักประมาณ 60 ห้อง แบ่งเป็นห้องธรรมดาและห้องพิเศษเดอลักซ์ (Deluxe) ให้บริการแก่ลูกค้าของโรงแรม ส่วนบริเวณรอบ ๆ โรงแรมเป็นสระดอกบัวนาชนิด และสวนไม้ดอกไม้ประดับ มีการจัดสวนแบบญี่ปุ่น มีน้ำตก น้ำพุ สวยงามมาก โรงแรมวังพญาไทเป็นสถานที่ที่มีการจัดงานเลี้ยงรื่นเริง ต้อนรับบุคคลสำคัญ มีการจัดเลี้ยงดินเนอร์แบบตะวันตก การพบปะสังสรรค์ของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ การดำเนินกิจการได้ผลกำไรเป็นที่น่าพอใจ มีการจัดงานสงฆ์อายุปีที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2475 เป็นครั้งสุดท้าย ซึ่งสมัยนั้นวันขึ้นปีใหม่ของไทยคือ วันที่ 1 เมษายน หลังจากนั้น วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 มีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง คณะปฏิวัติมีคำสั่งให้เปลี่ยนเป็นโรงพยาบาลพระมงกุฎ จนถึงปัจจุบัน

2) โรงแรมทรอคคาเดโร เป็นโรงแรมเอกชน

ตั้งอยู่ที่ถนนสุรวงศ์ สร้างในปี พ.ศ. 2470 โดยมี ฉวี บุณนาค เป็นผู้จัดการคนแรกและควบคุมการก่อสร้าง มีจำนวน 2 อาคาร เป็นอาคาร 3 ชั้น และ 4 ชั้น แบ่งเป็นห้องพักจำนวน 45 ห้อง ส่วนล่างประกอบด้วย ห้องอาหาร บาร์ ห้องครัว และห้องสำหรับต้อนรับลูกค้า เป็นโรงแรมแห่งแรกในประเทศไทยที่มีการเล่นดนตรีในบาร์ มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศและลิฟต์ จัดเป็นโรงแรมที่มีความหรูหราและทันสมัยมากแห่งหนึ่ง

(ที่มา : <https://princessnammy.files.wordpress.com>)

โรงแรมวังพญาไทเป็นโรงแรมระดับเดอลักซ์
แห่งแรกของเมืองไทย

(ที่มา : <https://www.pinterest.com>)

โรงแรมทรอคคาเดโรในอดีต

3) โรงแรมราชธานี รัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน สร้างโรงแรมปลายทาง

(Rest House) ที่สถานีหัวลำโพง เพื่อเป็นที่พักของประชาชนที่เดินทางโดยรถไฟ มีห้องพัก 14 ห้อง มีห้องเต้นรำ ห้องอาหาร บาร์ ห้องครัว ต่อมาเมื่ออุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้นมากจึงต้องเลิกกิจการไปในปี พ.ศ. 2511 ปัจจุบันเป็นกองคลังพัสดุรถไฟแห่งประเทศไทย

● สมัยรัชกาลที่ 8

ในปี พ.ศ. 2485 สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้สร้างโรงแรมขึ้นที่ริมถนนราชดำเนินกลาง คือ โรงแรมรัตนโกสินทร์และโรงแรมสุริยानันท์ เพื่อรองรับแขกเมืองโดยให้บริการที่ดีเยี่ยม จนมีชื่อเสียง ประกอบกับทำเลที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ต่อมาโรงแรมเกิดขึ้นมากมายและมีการแข่งขันกันมาก ทำให้โรงแรมทั้งสองลดความสำคัญลง หลังจากนั้นได้ให้เอกชนดำเนินการต่อโดยเปลี่ยนชื่อโรงแรมรัตนโกสินทร์เป็นโรงแรมรอยัล (Royal Hotel) และโรงแรมสุริยानันท์เป็นโรงแรมมาเจสติก (Majestic Hotel) มีโรงแรมในเครือตั้งอยู่ที่ตำบลบางแสน จังหวัดชลบุรี เป็นโรงแรมตากอากาศ ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

● สมัยรัชกาลที่ 9

ในปี พ.ศ. 2522 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ส่วนรวม การลงทุนภาคเอกชนในกิจการโรงแรมได้เพิ่มมากขึ้น มีโรงแรมที่สำคัญระดับเดอลักซ์ ได้แก่

1) **โรงแรมเอราวัณ (Erawan Hotel)** รัฐบาลอนุมัติให้สร้างขึ้นเนื่องจากเกิดปัญหาในการหาที่พักสำหรับรับรองแขกบ้านแขกเมืองและบริษัทสายการบินต่าง ๆ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้อนุมัติให้จัดตั้งเป็นรูปบริษัทจำกัด คือ บริษัท สหโรงแรมกรุงเทพ จำกัด โดยพลโท ประยูร ภมรมนตรี ได้นำโครงการสร้างโรงแรมขนาดใหญ่มาหารือ เดิมมีโครงการก่อสร้างโรงแรมบริเวณสวนลุมพินี แต่ถูกยับยั้งเพราะเป็นสถานที่ที่รัชกาลที่ 6 ทรงประทานให้เป็นที่สาธารณะแก่ประชาชนได้พักผ่อน จึงเปลี่ยนโครงการมาซื้อที่ดินที่มุมสี่แยกราชประสงค์ บนพื้นที่ 9 ไร่ 3 งาน 98 ตารางวา เริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. 2494 และสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2499 ปัจจุบันอยู่ในเครือโรงแรมไฮแอท อินเตอร์เนชันแนล (Hyatt International) ประเทศสหรัฐอเมริกา

2) **โรงแรมราม่า (Rama Hotel)** เป็นโรงแรมเอกชน โดยคุณสุนิรัตน์ เตลาน ได้ก่อสร้างและทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2504 เป็นอาคารสูง 10 ชั้น มีห้องพัก 172 ห้อง บนเนื้อที่ 4 ไร่ อยู่ริมถนนสีลม ติดกับถนนสุรศักดิ์ เป็นโรงแรมที่ได้นำสิ่งใหม่ ๆ มาสู่วงการโรงแรมในกรุงเทพฯ เช่น

(1) ใช้ประตูปานเลื่อนไฟฟ้าอัตโนมัติที่ทางเข้า

(2) มีสระว่ายน้ำ สร้างไว้บนระเบียงชั้น 2 และมีสวนหย่อมล้อมรอบ

(3) มีห้องจัดเลี้ยงบนชั้น 10 สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของกรุงเทพฯ ได้โดยรอบ

(4) เป็นโรงแรมแห่งแรกของเมืองไทยที่อยู่ในเครือข่าย (Chain Hotels) โดยในปี พ.ศ. 2508 ได้เซ็นสัญญาการบริหารงาน (Management Contract) กับโรงแรมฮิลตัน อินเตอร์เนชันแนล (Hilton International) มีทีมงานชาวยุโรปและอเมริกันมาบริหารงาน และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงแรมราม่า ฮิลตัน (Rama Hilton) ภายหลังปี พ.ศ. 2516 ได้ยกเลิกสัญญากับเครือโรงแรมฮิลตัน อินเตอร์เนชันแนล และทำสัญญาใหม่กับเครือโรงแรมไฮแอท อินเตอร์เนชันแนล (Hyatt International) และในปี พ.ศ. 2524 ได้เปลี่ยนมาทำสัญญาบริหารกับเครือโรงแรมรามาดา อินเตอร์เนชันแนล (Ramada International) และมีการซื้อขายกิจการจากรามาทาวเวอร์ (Rama Tower) เป็นบริษัท สยามวิทยา จำกัด และในปี พ.ศ. 2526 บริษัท โฮลดิย์อินน์ อินเตอร์เนชันแนล (Holiday Inn International) เข้าบริหารงาน

(5) มีการจ้างก๊วกชาวยุโรปมาทำอาหาร

- (6) มีการออกแบบตกแต่งห้องพัก เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก บุขนังห้องด้วยผ้าไหม มีกระเช้าผลไม้ ดอกไม้ สบู่ชนิดพิเศษ เสื้อคลุม ตู้เย็น และมีมุมบาร์ในห้อง
- (7) มีอาหารและเครื่องดื่ม มีการปันเนยเทียมและแกละสลักน้ำแข็ง เริ่มใช้เด็ทท์การ์ด ปรับปรุงคอฟฟี่ช็อป (Coffee Shop) ที่รูม (Tea Room) และเบเกอรี่ (Bakery)
- (8) มีการจัดเทศกาลอาหารนานาชาติจากฝรั่งเศสและกลุ่มสแกนดิเนเวีย
- (9) มีการจัดแพคเกจทัวร์ระดับนานาชาติจากฝรั่งเศส อิตาลี และญี่ปุ่น

■ ปัญหาในธุรกิจโรงแรม

การดำเนินงานในธุรกิจโรงแรมนั้นมีความเสี่ยงและมีความผันผวนตามเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสูง สิ่งที่ธุรกิจโรงแรมต้องเผชิญและแก้ไขปัญหาเกิดจากปัจจัยหลักดังต่อไปนี้

1. **แหล่งพลังงานในการสนับสนุนการดำเนินงานมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น** เนื่องจากปริมาณและจำนวนของโรงแรมมีมากขึ้น จึงจำเป็นต้องหาแหล่งพลังงานมาใช้ ซึ่งอาจมีผลต่อต้นทุนในการดำเนินกิจการของโรงแรม
2. **การแข่งขันที่รุนแรงขึ้นระหว่างโรงแรม** เนื่องจากการขยายตัวของขนาดโรงแรมและการเพิ่มจำนวนห้องพัก อาจส่งผลให้เกิดความจำเป็นต้องมีการตัดราคากันขนาดใหญ่เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่มจะต้องแข่งขันกันสูงเพื่อสร้างผลกำไร
3. **ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น** เนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้น จึงก่อให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินงานเพื่อผลกำไร ด้านแรงงานจะมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสูงขึ้น ส่งผลให้งบประมาณเงินเดือนสูงขึ้นและชั่วโมงการทำงานที่สั้นลง
4. **ภาวะผันผวนทางเศรษฐกิจ** ถือเป็นความยากลำบากในการกำหนดควบคุมของภูมิภาคในอนาคต
5. **แรงงาน** เป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุดที่ธุรกิจโรงแรมต้องเผชิญหน้าทั้งในเรื่องของต้นทุนและกำลังคนที่มีอยู่ ผลกระทบที่รุนแรงคือ การที่ฝ่ายต่าง ๆ ของโรงแรมมีความต้องการแรงงานในอัตราส่วนที่สูง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานในฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม ครั้ว ห้องพัก เป็นต้น ซึ่งคนในสายงานนี้เป็นพนักงานบริการที่ได้รับค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมาย ซึ่งรายได้หลักขึ้นอยู่กับเงินบริการ (Service Charge) และทิป (Tip) ที่ได้จากลูกค้า ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน และกำลังคนในสายงานจะสรรหายากยิ่งขึ้น รวมถึงธุรกิจโรงแรมจะต้องแข่งขันในเรื่องของแรงงานกับอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอื่น ๆ

โดยสรุปแล้ว ในภาพรวมของธุรกิจโรงแรมในอนาคตจะสามารถเติบโตได้ โดยมีปัจจัยหลักมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การบิน และการรวมกลุ่มกันของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แต่ทั้งนี้การขยายตัวเติบโตของธุรกิจโรงแรมอาจประสบกับปัญหาหลายอย่าง ทั้งด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม แรงงาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- 1) **ธุรกิจโรงแรมและธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) จะมีการขยายตัว พัฒนาและเติบโตขึ้น** เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ความต้องการด้านแรงงานในธุรกิจโรงแรมหรือในส่วนของภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการมีมากขึ้น จนถึงระดับขาดแคลนแรงงาน

2) เกิดการแข่งขันในธุรกิจ ทั้งการดำเนินงานจากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN: The Association of Southeast Asia Nations) ด้วยกัน การแข่งขันที่มาจากการเคลื่อนไหวของสินค้าและแรงงานภายในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งผู้ประกอบการในภาคเอกชน ภาครัฐ และแรงงานต้องเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการแข่งขันอย่างมาก รวมทั้งต้องเรียนรู้สังคม วัฒนธรรมและภาษาของประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วยกัน

3) ลักษณะของแรงงาน ธุรกิจโรงแรมรวมทั้งธุรกิจอื่น ๆ มีความต้องการทักษะ ความรู้ความสามารถของแรงงานในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ต้องมีหลักฐานใบรับรองความรู้และทักษะตามกรอบสมรรถนะอาชีพอาเซียน ซึ่งในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวได้กำหนดสมรรถนะอาชีพจำนวน 32 ตำแหน่งงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถในการแข่งขันของบุคลากร เพื่อรองรับการทำงานในภาคอุตสาหกรรมบริการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ประเภทของธุรกิจโรงแรม

โรงแรม คือ ที่พักประเภทหนึ่งที่มีบทบาทและความสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ มีบทบาทในการรองรับและอำนวยความสะดวกให้นักเดินทางและนักท่องเที่ยว และอาจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ นักเดินทางตัดสินใจเดินทางเข้าประเทศไทยด้วยเหตุผลต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวหรือการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) ที่กำลังเติบโตและมีความต้องการในการย้ายสถานที่จัดงานประชุมนานาชาติจากแถบยุโรปมาเป็นแถบเอเชีย ซึ่งผู้จัดงานประชุมจะตัดสินใจเลือกใช้สถานที่ (Venue) จัดงานจากการพิจารณาความพร้อมของจำนวนห้องพักที่สามารถรองรับผู้เข้าร่วมงานที่มีจำนวนมากได้ โรงแรมคือที่พักหลักและเป็นปัจจัยสนับสนุนในการจัดประชุม สัมมนา และนิทรรศการระดับนานาชาติดังกล่าว นอกจากนี้ ธุรกิจโรงแรมยังเป็นเป้าหมายของการเดินทางสำหรับผู้ที่ชื่นชอบและอยากจะมีสัมผัสหรือได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากโรงแรมได้ปรับบทบาทจากเดิมที่เป็นเพียงสถานที่สำหรับการพักแรมจนกลายมาเป็นสถานที่ที่มีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ครบครันอย่างเช่นในปัจจุบัน และจากการที่ธุรกิจโรงแรมได้ให้บริการแก่ลูกค้า นับจากอดีตจนถึงปัจจุบันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้สามารถบ่มเพาะประสบการณ์และเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี ธุรกิจโรงแรมจึงได้พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบจนมีความแตกต่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ เช่น การจัดตกแต่งสถานที่ การสร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและความสวยงาม การสร้างประสบการณ์และการนำเสนอบริการชั้นเยี่ยมให้กับลูกค้า สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้โรงแรมในปัจจุบันมีความหลากหลายทั้งรูปแบบการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

เนื่องจากธุรกิจโรงแรมในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบแตกต่างจากอดีตเป็นอันมาก ธุรกิจที่พักมีการเจริญเติบโตในเชิงบวกและต่อเนื่องมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 20 ทำให้เกิดธุรกิจบริการที่พักและโรงแรมมากมายจนกระทั่ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้แบ่งธุรกิจที่พักออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของการให้บริการ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าการแบ่งประเภทยานั้นมีความสำคัญ ดังนี้

ความสำคัญด้านผู้ให้บริการ การจำแนกที่พักเหมือนการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดของตนเองที่จะทำให้สามารถวางแผนการขายและการตลาดให้ไปสู่ลูกค้าเป้าหมายได้ ทั้งนี้การจำแนกโรงแรมหรือที่พักยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของตนเองให้ชัดเจน ให้ลูกค้ารู้จักและจดจำได้ และเป็นส่วนสำคัญของการใช้บริการในอนาคต

ความสำคัญด้านลูกค้า การแบ่งประเภทอาจไม่สำคัญนัก เพราะลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดความต้องการของตนเอง ซึ่งอาจมีปัจจัยมาจากความรู้ ประสบการณ์ รสนิยม หรือกลุ่มสังคม การทำงาน และวัตถุประสงค์ของการเข้าพัก เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะเป็นแรงผลักดันให้ลูกค้าได้เลือกใช้บริการที่พักในแบบต่าง ๆ อยู่แล้ว หากมองในแง่ของประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกค้า นั่นคือลูกค้าสามารถเลือกใช้บริการที่พักตามความต้องการของตนเอง โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ลูกค้าให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกมากยิ่งขึ้น การเลือกที่พักจะเกี่ยวข้องกับการออกแบบ การสื่อทางความรู้สึกของโรงแรม การตกแต่งที่สะท้อนตัวตนของโรงแรมและผู้เข้าพัก ดังนั้นโรงแรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจะให้ความสนใจในรายละเอียดของการออกแบบและตกแต่งที่สื่อความรู้สึกไปยังลูกค้าได้ และลูกค้านิยมเลือกที่พักโดยใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจร่วมด้วยเสมอ

ความสำคัญของประเทศ คือ การส่งเสริมให้มีการลงทุนในธุรกิจโรงแรมที่มีความหลากหลาย เป็นการกระจายการลงทุนและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการ ทั้งนี้การสร้างโรงแรมขนาดใหญ่ย่อมใช้การลงทุนและมีความเสี่ยงสูง หากเกิดปัญหาในการดำเนินงานก็จะส่งผลกระทบต่อประเทศโดยตรง ส่วนโรงแรมขนาดเล็กหรือผู้ประกอบการรายย่อยจะใช้งบประมาณและการลงทุนย่อมเยาลงมา การมีธุรกิจรายย่อยจึงเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้ระบบหมุนเวียนของเศรษฐกิจมีสภาพคล่อง และเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐบาลในการส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการทางธุรกิจแบบรายย่อย ป้องกันการผูกขาดและลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น

■ ประเภทของที่พัก

เมื่อต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของโรงแรมที่มีบริการอยู่ในปัจจุบันนั้น อันดับแรกต้องเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับประเภทของที่พักในภาพรวม แล้วค่อยศึกษาประเภทต่าง ๆ ของโรงแรม เพราะโรงแรมคือที่พักประเภทหนึ่งที่มีความนิยมและเป็นส่วนของการตลาดสูงกว่าประเภทอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากการที่โรงแรมสามารถให้บริการที่ค่อนข้างครบถ้วนตามที่ลูกค้าต้องการ อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายของที่พักก็เป็นเรื่องสำคัญ การส่งเสริมให้มีบริการแบบหลากหลายย่อมดีกว่ามีบริการชนิดเดียว เพราะการมีที่พักที่มีความหลากหลายจะเป็นทางเลือกให้กับนักเดินทางแต่ละกลุ่มที่มีความต้องการและความจำเป็นในการเข้าพักแตกต่างกันออกไป ดังนั้นประเภทของที่พักในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีให้บริการโดยทั่วไป มีดังนี้

1. โรงแรม (Hotel) เป็นที่พักแรมที่ให้บริการห้องพัก สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการอื่น ๆ ให้กับลูกค้าที่มาพักในโรงแรม เช่น การบริการอาหาร การจัดเลี้ยง การซักรีด การแลกเปลี่ยนเงินตรา ฯลฯ และมีบริการสำหรับลูกค้าที่ไม่ได้พัก ได้แก่ ห้องอาหาร และห้องประชุม สัมมนา สถานบันเทิง สระว่ายน้ำ สถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น ซึ่งการที่สามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างครบครัน โรงแรมจึงเป็นที่พักแรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

2. บ้านพักตากอากาศ (Resort) เป็นที่พักที่สร้างในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สวยงาม ลักษณะของที่พักอาจจะแยกเป็นหลังหรือมีลักษณะเหมือนอาคารโรงแรมทั่วไป ส่วนมากผู้ที่สร้างบ้านพักตากอากาศจะให้ความสำคัญกับความต้องการของลูกค้าที่เข้าพักเพื่อให้ได้สัมผัสกับธรรมชาติหรือมองเห็นทิวทัศน์ได้อย่างสวยงาม ภายในบริเวณของที่พักจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้มาพักใช้บริการร่วมกัน เช่น สระว่ายน้ำ สนามกีฬา พื้นที่จัดกิจกรรม

(ที่มา : <https://i1.wp.com/theluxurytravelexpert.com>)

(ที่มา : <https://i.pinimg.com/originals/>)

ลักษณะที่พักแบบรีสอร์ท

3. **โมเต็ล (Motel)** เป็นที่พักแรมมีจุดกำเนิดมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากพื้นที่ของสหรัฐอเมริกาที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ การเดินทางผ่านไปในแต่ละรัฐต้องใช้เวลา ลูกค้าที่ไม่นั่งเครื่องบินก็จะขับรถยนต์เดินทางเอง จึงเกิดที่พักแรมสำหรับผู้ขับขี่รถยนต์ เรียกว่า มอเตอร์โฮเต็ล (Motor Hotel) ต่อมาเรียกว่า โมเต็ล มีลักษณะเป็นอาคารยาวชั้นเดียว มีที่จอดรถเฉพาะห้องพักอยู่ด้านหน้า ราคาไม่แพง เพราะไม่ได้เน้นสิ่งอำนวยความสะดวก อาจมีอาหารง่าย ๆ ให้บริการ ดังนั้นโมเต็ลจะตั้งอยู่ในเส้นทางการคมนาคมระหว่างเมืองต่อเมือง เพื่อให้บริการแก่ผู้เดินทางโดยรถยนต์และแวะพักระหว่างทางการเดินทาง

(ที่มา : <http://getyourimage.club>)

(ที่มา : <https://www.booking.com>)

ลักษณะที่พักแบบโมเต็ล

4. **คอนโดมิเนียมหรือเพนชัน (Condominium/Pension)** เป็นห้องชุดสำหรับการพักในระยะยาว มีการจัดตกแต่งสวยงาม ส่วนราคาจะขึ้นอยู่กับการตกแต่งและทำเลที่ตั้งของคอนโดมิเนียม ส่วนเพนชันโดยส่วนมากจะหรูหราดีและมีราคาสูง

(ที่มา : <http://th.pattayacondoguide.com>)

(ที่มา : <http://pattayapropertythailand.com>)

ลักษณะที่พักแบบคอนโดมิเนียมหรือเพนชัน

5. อะพาร์ตเมนต์ (Apartment) หรือ เซอร์วิส อะพาร์ตเมนต์ เป็นที่พักแรมในลักษณะของห้องพักสำหรับบุคคลที่เข้าพักเป็นกลุ่มหรือครอบครัว มีราคาประหยัดและเป็นอิสระ มีทั้งที่พักรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน โดยเสียค่าเช่าตามลักษณะการพัก

6. บังกะโลหรือกระท่อม (Bungalow, Cottage, Hut) เป็นที่พักตากอากาศประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเป็นหลัง รูปแบบ ขนาด ราคา มีหลากหลาย และจะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ชายทะเล ภูเขา น้ำตก

(ที่มา : <https://triph.com>)

ลักษณะที่พักแบบบังกะโลหรือกระท่อม

7. หอพักและบ้านพักเยาวชน (Dormitory/Hostel/Youth) เป็นที่พักแรมจัดไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยวที่เป็นเยาวชน หรือกลุ่มนักเดินทางอื่น ๆ ทั่วไป ลักษณะของที่พักเป็นห้องพักที่มีขนาดเล็ก ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากนัก อาจดำเนินการโดยสมาคมหรือกลุ่มบุคคล เช่น YMCA โดยให้บริการที่พักในอัตราถูก มีอาหารเช้าที่ปรุงง่าย ๆ ให้บริการ ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นเยาวชนหรือนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ (Bag Packer) จะนิยมใช้บริการ เพราะอัตราค่าเช่าถูกและตั้งอยู่ในเมือง

(ที่มา : <http://www.hotel-r.net>)

(ที่มา : <https://www.amoma.com>)

ลักษณะที่พักแบบหอพักหรือบ้านพักเยาวชน

8. เกสต์เฮาส์ (Guest House) เป็นที่พักแรม เดิมนั้นเป็นบ้านและแบ่งเป็นห้องให้เช่า ลักษณะห้องพักมีขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนห้องพักไม่มากนัก ราคาประหยัดและสิ่งอำนวยความสะดวกมีเท่าที่จำเป็น ในปัจจุบันเกสต์เฮาส์อาจไม่ใช่บ้านที่ดัดแปลงทำเป็นห้องพัก แต่เป็นการสร้างที่พักในรูปแบบของเกสต์เฮาส์ที่ยังคงลักษณะเดิมไว้ จะอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวในตัวเมือง และแฝงอยู่ในย่านธุรกิจ นักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ (Bag Packer) จะนิยมมาพัก

(ที่มา : <http://www.painaidii.com>)

(ที่มา : <http://www.balanceenergythai.com>)

ลักษณะที่พักแบบเกสต์เฮาส์

9. บ้านพักในหมู่บ้าน (Home Stay) เป็นที่พักแรมในลักษณะที่นักท่องเที่ยวพักค้างคืนในบ้านของเจ้าของบ้านในหมู่บ้านหรือชุมชน สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ กิจกรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีการศึกษาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ที่พักแรมประเภทนี้ได้รับการเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงชุมชน หรือ Communities Based

10. บ้านพักรับรอง (Vacation Home) เป็นบ้านพักของหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนที่จัดไว้เพื่อใช้รับรองหรือเป็นที่พักแรมแก่บุคลากร จะตั้งอยู่ในสถานที่ธรรมชาติงดงาม อาจเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปใช้บริการ เช่น บ้านพักรับรองของอุทยานแห่งชาติ บ้านพักของการไฟฟ้าในบริเวณเขื่อนต่าง ๆ ฯลฯ

11. แคมป์ (Camping Ground, Parking) เป็นการจัดพื้นที่สำหรับการพักแรมแบบตั้งแคมป์หรือจอดรถในแหล่งท่องเที่ยว เช่น อุทยานทางธรรมชาติ ซึ่งเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเป็นกลุ่มหรือครอบครัว บริเวณพื้นที่จะมีบริการห้องสุขา ห้องอาบน้ำ น้ำดื่ม ร้านค้า ร้านอาหาร

(ที่มา : <https://memphite.com>)

ลักษณะที่พักแบบแคมป์

12. เรือพักแรม (House Boat) เป็นที่พักที่จัดแบบเรือนแพลอยน้ำจะอยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งน้ำ เช่น ที่พักบนแพริมแม่น้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี เรือนแพที่แคชเมียร์ ประเทศอินเดีย หรือแคลิฟอร์เนีย รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา

(ที่มา : <https://travel.mthai.com>)

(ที่มา : <https://www.travelocity.com>)

ลักษณะที่พักแบบเรือพักแรม

13. ที่พักในวัด เป็นที่พักที่มีราคาถูกเหมาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงวัยที่นิยมมาพักตามวัด อาจไปท่องเที่ยวในที่อื่น ๆ แล้วมาพักที่วัด หรือมาพักพร้อมกับการปฏิบัติธรรม ซึ่งการพักในวัดจะมีค่าใช้จ่ายน้อย เพื่อการบำรุงวัด หรือแค่เพื่อจ่ายค่าน้ำค่าไฟ ราคาอยู่ระหว่างคนละ 50-100 บาท ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีเสื้อและหมอนให้ ส่วนของใช้อื่น ๆ ต้องเตรียมมาเอง (ฉันทิช วรรณถนอม, 2552 : 233-236)

(ที่มา : <http://topicstock.pantip.com>)

(ที่มา : <http://www.khaosukim.org>)

ลักษณะที่พักแบบในวัด

จากรูปแบบที่พักในแบบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบได้ว่าที่พักมีหลายประเภท และประเภทที่ได้รับความนิยม คือ โรงแรม เพราะโรงแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้คอยให้บริการแก่ผู้เข้าพักและยังสามารถให้บริการด้านอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การติดต่อบริษัทนำเที่ยว การให้บริการด้านการจัดงาน การบริการจัดประชุมทางไกล ฯลฯ โรงแรมจึงมีลูกค้าที่มาใช้บริการที่เป็นนักธุรกิจ นักท่องเที่ยว และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งโรงแรมต่าง ๆ จะมีรูปแบบและการบริการที่ตอบสนองแก่กลุ่มลูกค้าของตนเอง

■ การแบ่งประเภท ลักษณะและรูปแบบของโรงแรม

นับจากอดีตจนถึงปัจจุบันธุรกิจโรงแรมมีพัฒนาการในลักษณะที่ขยายตัวและเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาโรงแรมที่ให้บริการเฉพาะท้องถิ่นเป็นการให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งโรงแรมแต่ละแห่งจะมีลักษณะของการให้บริการ การบริหารจัดการและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เหมือนกัน เมื่อมีโรงแรมจำนวนมากขึ้นจึงมีการแบ่งธุรกิจโรงแรมออกเป็นหลายประเภทเพื่อการศึกษารูปแบบและลักษณะของการดำเนินงานของโรงแรมแต่ละแห่ง ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและการใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการทำงานด้านโรงแรม เพราะจากการคาดการณ์ขององค์กรท่องเที่ยวโลกและการสร้างความร่วมมือในภูมิภาคของอาเซียนจะมีผลทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวขยายตัว ส่งผลถึงธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยเฉพาะธุรกิจที่พักหรือโรงแรมที่มีความสำคัญ และในฐานะของการเป็นสถานที่เพื่อการพักผ่อนก็จะมีเติบโตสอดคล้องกับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ และนักเดินทางอื่น ๆ เช่นเดียวกัน ธุรกิจโรงแรมจึงยังคงมีแนวโน้มในทางที่ดี รวมทั้งเกิดรูปแบบใหม่ ๆ การให้บริการก็จะมีหลากหลายเพิ่มมากยิ่งขึ้น

การแบ่งประเภทของโรงแรมออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ สืบเนื่องจากในระยะหลังนับตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ธุรกิจโรงแรมได้ขยายตัวเติบโตขึ้นทั่วโลก และโรงแรมที่เกิดขึ้นต่างมีรูปแบบและการให้บริการที่มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับที่ตั้ง ลักษณะของการดำเนินงาน และการตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (Market Segmentation) ของโรงแรมเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อธุรกิจโรงแรมมีความชัดเจนในการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายแล้ว โรงแรมจะมีรูปแบบการดำเนินงาน โครงสร้างและการบริหารงานที่ชัดเจน การกำหนดประเภทของโรงแรมช่วยสร้างความชัดเจนในการให้บริการแก่ลูกค้า สร้างความเข้าใจให้ลูกค้าทราบถึงลักษณะของการบริหารงาน การบริการของโรงแรม รวมทั้งเป็นการวางตำแหน่งทางการตลาดของโรงแรมให้มีความชัดเจนและมุ่งตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป้าหมายที่มาใช้บริการ เช่น โรงแรมที่สามารถให้บริการด้านการจัดประชุมสัมมนา จะอยู่ในเมืองใหญ่หรือใจกลางเมืองที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าสูง หรือโรงแรมประเภทรีสอร์ทก็จะมีบรรยากาศที่สวยงามน่าพักผ่อนและตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อขายทั่วทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้การกำหนดประเภทของโรงแรมยังมีประโยชน์ต่อการดำเนินงาน คือ การสร้างจุดสนใจและดึงดูดให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการ ซึ่งในการแบ่งโรงแรมออกเป็นประเภทต่าง ๆ อาจใช้ทั้งลักษณะ ทำเลที่ตั้ง การให้บริการ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และรูปแบบของการบริหารงานของโรงแรมมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดประเภท ซึ่งแต่ละรูปแบบมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

● การแบ่งตามลักษณะของการให้บริการของโรงแรม

ประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นผู้นำของการโรงแรมในยุคหลังคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 เป็นต้นมา เนื่องจากธุรกิจโรงแรมมีการดำเนินงานแตกต่างจากรูปแบบเดิม จึงมีการจัดประเภทของโรงแรมในระบบอเมริกัน ได้แก่ Commercial or Transient Hotel, Resort Hotel, Residential Hotel, Motel (Motor + Hotel) แต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้

1. **โรงแรมสำหรับนักธุรกิจหรือการพาณิชย์ (Commercial or Transient Hotel)** หมายถึงโรงแรมที่ตั้งอยู่ในใจกลางเมืองหรือศูนย์กลางธุรกิจ มีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับลูกค้าที่มาพักอย่างครบครัน เพราะลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นนักธุรกิจที่เดินทางเข้ามาเพื่อทำธุรกรรมต่าง ๆ ในตัวเมือง หรือนักเดินทางที่